

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 22 OKTOBER 2024

Vergaderzaal 3

1. Auditcommissie

2. Agendacommissie

3. Vaststellen Begroting 2025 - Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht & Lerend en Ondernemend Dordrecht - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Van der Spoel

Commissiegriffier: De heer Boogaard

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevrouw Balorian (VVD)

Mevr. Boom-Vos (VVD)

De heer Bootsman (GroenLinks)

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Mevr. Van Engelen (GroenLinks)

Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)

Mevr. Jager (Beter voor Dordt)

Mevr. De Groot (Beter Voor Dordt)

Mevr. Kruger (GroenLinks)

Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)

Dhr. Okkerse (SP)

Mevr. Schnabel (PvdA)

Mevrouw Stevens (PvdA)

Mevr. Striebeck (VSP)

Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)

Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouders: Wethouder C. van Benschop, wethouder M. Merx.

De voorzitter: Een hele goedenavond. We zijn hier bij de commissie waar we de begroting 2025 gaan vaststellen, althans we gaan daar oordeelsvormend over praten. Voordat we daarover beginnen en ik even een korte toelichting gaan geven, maken we even een ronde met wie er allemaal is en ik begin aan mijn linkerzijde, kijk gelijk jou aan.

Mevrouw Van Benschop: Chris van Benschop, wethouder.

De heer Merx: Marc Merx, wethouder.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op ons Eiland.

De heer Venderbos-Lambinon: Cees Venderbos-Lambinon, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger, GroenLinks Dordrecht.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Nieuwland-Van den Bosse: Eline Nieuwland, ChristenUnie/SGP

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter Voor Dordt.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter Voor Dordt.

Mevrouw Balorian: Maylis Balorian, Dordtse VVD.

Mevrouw Boom-Vos: Karin Boom, Dordtse VVD

De heer Okkerse: Mario Okkerse, SP Dordrecht.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

Mevrouw Stevens: Inge Stevens, Partij van Arbeid Dordrecht.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, Partij van de Arbeid

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De voorzitter: En ik ben uw voorzitter vanavond, Wouter van der Spoel. We gaan vanavond aan de slag met een aantal vragen en concept motie die zijn ingediend door jullie als commissie zijnde en die gaan we vanavond bespreken. Daar gaan jullie met elkaar het debat over aan. We gaan even kijken hoe dat gaat uitpakken, daar ben ik erg benieuwd naar. En ik wil u er wel op wijzen dat we gaan er vanavond over in debat en dat gaan we op 5 november nog een keer overdoen, ons kennende, of uw kennende, de commissie kennende, want daar zijn we altijd goed in. Dus ik wil u ook wel vriendelijk verzoeken, er staat behoorlijk wat op de agenda qua vragen en één concept motie, houdt het daar ook bij die vragen en bij die motie en dan hebben we misschien nog tijd om wat te drinken daarna, voordat we de volgende vergadering in gaan. Dus ik ga voor de helderheid toch eventjes de vragen die zijn gesteld even voorlezen en dan ga ik daarna de partijen die ze hebben ingediend het woord geven. En ik vind dat leuk als daar gelijk door andere partijen op gereageerd wordt, dus houdt u vooral niet in als iemand iets zegt waardoor u zich geroepen voelt om daarop te reageren.

En er is een concept motie ingediend, maar ik zie die partij hier niet zitten die de concept motie heeft ingediend, dus wat mij betreft slaan we die in eerste instantie gewoon over en mochten we dan nog tijd over hebben en iemand heeft er heel erg de behoefte aan om daar nog op te reageren, dan mag dat, maar dan richten we ons eerst op de vragen die zijn gesteld en daar beginnen we dan met de volgende vraag.

Is de commissie van mening dat we voldoende doen om lesuitval op scholen te voorkomen, met name gericht op de voorbereiding van de eindexamenkandidaten? Dat is van de VVD. Daarna, doen we genoeg om een stevige verbinding tussen inwoners onderling te bevorderen? GroenLinks. Zetten we voldoende in om inwoners met een uitkering te stimuleren om sneller aan het werk te gaan, zodat zij minder afhankelijk worden van de gemeentelijke steun? VVD. Er komt een raadsinformatiebrief over de jongeren ontmoetingsplekken/voorzieningen voor jongeren in wijken, worden jongeren voldoende meegenomen in de participatie voor ontmoetingsplekken? Van de PvdA. Wordt er voldoende gedaan aan jongeren met schulden en om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Hoe gaan we voorkomen dat jongeren een slechte start in hun leven krijgen? Ook van de PvdA. Heeft het college voldoende aandacht voor avondkinderopvang en andere voorzieningen nu de POK-gelden verdwijnen? PvdA. Zit er voortgang in de renovatie van het stadion van Dordrecht en directe omgeving en is daarbij voldoende samenwerking met maatschappelijke partijen, ook in verband met jongerenvoorzieningen? PvdA en de PvdA was in vorm met een vraag stellen, dus ik stel voor dat de PvdA eerst hun eigen vragen dan stelt en nog eventueel toelichting geeft en dan reageert op de andere vragen die zijn gesteld. Gaat uw gang, mevrouw Stevens of mevrouw Schnabel? Het waren er zoveel.

Mevrouw Stevens: De eerste vraag was de raadsinformatiebrief over jongeren ontmoetingsplekken.

De voorzitter: U mag ze in uw eigen volgorde doen.

Mevrouw Stevens: Wij doen het samen.

De voorzitter: U dwingt de rest om op te letten.

Mevrouw Stevens: Ik heb de vraag over de jongeren ontmoetingsplekken in de wijken en ik heb daar de vorige keer ook al aan de wethouder over gevraagd, ik vind dat in deze periode dat er best veel gedaan wordt aan ontmoetingsplekken in de wijken, dus perfect. Alleen blijf ik toch wel vragen krijgen van jongeren met worden wij daarin meegenomen wat wij nu echt willen? Natuurlijk is daar het jongerenwerk ook voor, maar niet elke jongere loopt bij het jongerenwerk of andersom. Dus mijn vraag is gewoon, wordt in de hele participatie ook de jongeren bij betrokken als het gaat om ontmoetingsplekken in de wijken?

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Het idee is volgens mij van de sessie van vandaag is ook dat we het debat met elkaar aangaan en niet dat we per se dat we technische vragen aan de wethouder stellen. Dus ik wilde daarom vooral het debat met elkaar gaan en ik neem aan dat als deze vraag gesteld wordt, dat de PvdA, al hier aanwezig, dus vindt dat er niet voldoende aandacht hiervoor is.

De voorzitter: PvdA.

Mevrouw Stevens: U hebt helemaal gelijk. We zouden het debat met elkaar aangaan en inderdaad, het klopt dat ik vind dat er op dit moment nog te weinig aandacht aan besteed wordt om te kijken van, wat willen vele jongeren? Kreeg van vooral in de leeftijdscategorie van pak hem beet 13 tot 16 jaar, zie je toch van dat ze nergens terecht kunnen in hun wijk of omgeving en terecht waarschijnlijk, want ze zijn jong, maar dan zou het leuk zijn als ze in de wijk ook iets hebben te doen.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dan ben ik wel benieuwd wat PvdA precies voor ogen hebben, want als ik zelf even denk aan jongerenontmoeting, dan denk ik aan allerlei sportvereniging die we hebben, verschillende buurt- en wijkcentra die er bestaan, zowel vanuit de gemeente als vanuit onderaf en vanuit inwoners georganiseerd. Ik denk aan kerken, ik denk best wel breed. Waar denkt de PvdA dan aan, verder nog?

De voorzitter: Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Heel simpel. Natuurlijk zijn er genoeg voorzieningen, zeker op gebied van sport. Daar kunnen heel veel jongeren aan meedoen, zeker dankzij ons armoedebelaid, ook voor jongeren waar het niet betaalbaar voor is. Maar waar ik aan denk, is dat vanuit jongeren gevraagd wordt, als wij bijvoorbeeld in een ontmoetingsplek in de wijk ergens naartoe willen, dan is het vaak dat er een toevallig een oudere biljartclub of wat dan ook is en wordt er niet gekeken naar ons wanneer wij er tijd voor hebben. Bijvoorbeeld al zou je maar één keer in het weekend een film laten zien wat gratis toegankelijk is of zo'n alcoholloze, hoe zeg je dat zonder ..., alcoholvrije disco of wat dan ook, dus gericht op die leeftijdscategorie.

De voorzitter: Ik denk dat deze voldoende is beantwoord, zie ik aan de blik van de heer Van Dam Timmers. Maak uw woordvoering af, mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Ik heb ook de vraag over het FC Dordrecht en dat vraag ik ook, ik zit nog niet zo lang ..., ben ik weer actief hier in de politiek en het viel me op in de vorige periode is het heel vaak gegaan over de samenwerking met de maatschappelijke partijen en ook voor de jongerenvoorzieningen met FC Dordrecht. En ik kon er eigenlijk helemaal niks op terugvinden. Ik vraag ook aan mijn collega's hier, klopt het dat het in deze periode bijna niet aan de orde is geweest? En kan iemand mij vertellen hoe het ervoor staat?

De voorzitter: Die is heel ontzettend open, maar ik denk dat iedereen deze doorpast aan de wethouder, om in sportbegrippen te blijven. Doorpassen naar de wethouder. Ik zie dat mevrouw Schnabel het overneemt. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. We hebben nog de vraag, even kijken, over de POK-gelden, dus heeft het college voldoende aandacht voor avondkinderopvang en andere voorzieningen nu de POK-gelden verdwijnen? Wij zagen dit natuurlijk, net als anderen, in de begroting staan en we maken ons daar veel zorgen over.

Ook omdat in de beantwoording op de technische vraag wordt aangegeven dat buurt jongerenwerk daarmee samenhangt, sociale wijkteams, zorg en veiligheidshuis en sociale raadslieden, dus dat is dan de juridische dienstverlening. En we zijn gewoon heel bezorgd over het feit, stel dat dit gaat gebeuren en dat geld komt er dan niet bij, hebben

we dan een plan van aanpak achter de hand? Licht er een soort plan B waar we dan op kunnen anticiperen, waardoor er niet nog een extra bezuiniging nog eens op het sociaal domein komt te liggen?

De voorzitter: Helder, en staat er nog eentje over voor vroegtijdig schoolverlaten, jongeren en schulden.

Mevrouw Schnabel: Ja, we hebben het een paar weken geleden inderdaad over schuldhelpverlening gehad. En een op de vijf jongeren heeft schulden. Je ziet heel vaak als je daar dan wat meer over leest, dat dat ook samenhangt met vroegtijdig schoolverlaten. Waar wij ons zorgen over maken is dat ondanks het feit dat er natuurlijk ook al heel veel is, geldpraatje en dat toch jongeren vaak nog een beetje een blinde vlek zijn. Dus hoe wordt daarop ingezet? Wordt daar echt proactief op ingezet?

De voorzitter: Dank u wel. Dit was het voor de PvdA, denk ik? En willen jullie gelijk reageren op de andere dingen die zijn ingediend of willen jullie eerst nog even wachten? Eerst even wachten. Dan kijk ik naar de VVD. Wie van de VVD mag het woord geven? Gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel, voorzitter. Wij wilden heel graag hier het gesprek aangaan binnen de commissie, maar ook wijzen kunnen eigenwijs zijn, net als de voorzitter en hoop graag een antwoord van de wethouder. Wij hebben de eerste vraag ingediend, zijn wij van mening dat we voldoende doen om lesuitval op scholen te voorkomen? En die is voor ons heel belangrijk, omdat wij al door meerdere ouders met zorgen vorig jaar benaderd zijn. En we hebben in de media verschillende scholen gehoord waar veel leraren uitvallen en er komen nog steeds meer berichten doordat er nog minder leraren zijn waardoor veel vakken uitvallen.

De voorzitter: Een klein momentje. Ik zag u inderdaad als eerste, gaat uw gang. Daarna de heer Van Dam Timmers.

Mevrouw De Groot: Ik wilde graag aan de VVD vragen wat zij denken dat wij als gemeenteraad hier aan kunnen doen? Want het docententekort, dat is een landelijk probleem, dus wat zouden wij kunnen doen, want het is een probleem van docententekort?

De voorzitter: Helder. VVD, gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Dat is dus de discussie die ik graag hier wil voeren met de hele commissie eigenlijk, met meer ideeën. Wij zijn ons best wel bewust dat wij als gemeente hier geen directe invloed op hebben, maar we kunnen wel heel erg smeermiddel zijn.

En kunnen wij bijvoorbeeld nadenken dat wij van middelbare scholen met een hoog niveau havo, vwo, dat die bijles geven aan vmbo of bijvoorbeeld, dat zijn gewoon maar ideeën en dat wilde ik ... Wij maken ons zorgen dat er te veel leraren uitvallen. We kunnen geen blik leerkrachten opentrekken en daarom zou uit je comfortzone moeten gaan denken en dat wilden wij hier neerleggen.

De voorzitter: Helder. De heer Van Dam Timmers, gaat uw gang.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dank. Ik vind het altijd goed als we denken over lesuitval, omdat het een probleem is voor leerlingen. Alleen er zit inderdaad wel een ingewikkeldheid in die vanuit Beter Voor Dordt ook wel wordt aangegeven, dat we ook als gemeenteraad ook wel goed moeten nadenken over waar onze leest en ook onze ... Schoenmaker blijf bij je leest zit. Dan vraag me wel af of lesuitval op scholen, wat geen gemeentelijke taak is, ook eigenlijk geen indirecte gemeentelijke taak is, of de VVD dan ook echt van mening is dat we gemeenschapsgeld vanuit gemeentebelasting moeten spenderen aan lesuitval? Terwijl de scholen daar primair verantwoordelijk zijn, secundair eigenlijk ook verantwoordelijk zijn, anders wel de scholenstichtingen. Trekken we dan niet als gemeente ook een te grote broek aan?

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Dit antwoord had ik helemaal niet verwacht van CDA. Ik vind hem totaal niet sociaal. Als ouders bij je komen, zich zorgen maken om hun kinderen die hun eindexamen niet kunnen halen, omdat ze gewoon een half jaar lang geen les hebben gehad op school, dan moet je toch ook nadenken als gemeente, ook al is het onze verantwoordelijkheid niet, waar zouden we bij kunnen dragen? Op zijn minst gewoon even scholen benaderen, kunnen we jullie ergens mee helpen, is er iets wat jullie nodig hebben?

De voorzitter: Dank u wel. En ik zie de heer Van Dam Timmers, die als eerste reageren. Daarna mevrouw Stevens en dan de heer Gorter.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Dat is natuurlijk wel een beetje een makkelijke replek. We hebben als gemeente ook gewoon ook personeelstekort natuurlijk en dan moeten we ook kijken wat we waarin we kunnen bijdragen. Natuurlijk kun je altijd kijken wat je kunt betekenen, maar dan ben ik wel benieuwd naar waar de VVD dan aan denkt? Want als gemeente doen we al een aantal dingen, bijvoorbeeld het mogelijk maken van woningen voor leraren. Op zo'n vlak kun je wel iets betekenen, maar wat hier staat is natuurlijk heel gericht op lesuitval op school en dat vind ik echt wel zo'n specifieke taak, dat ik me echt oprecht afvraag of gemeenteambtenaren moeten vragen om zich daarmee te gaan bemoeien.

Dus als er een vraag komt van scholen lijkt me dat heel logisch, maar laten we alsjeblieft ook niet naïef zijn dat de gemeente nog niet genoeg taken heeft om uit te voeren en dit is toch wel iets wat primair bij de scholen ligt.

Mevrouw Boom-Vos: Daar ben ik het grotendeels met de heer Van Dam eens, dit ligt bij scholen. Wil niet zeggen dat dit geen sociale verplichting van gemeente is. Je kunt ook niet zo maar die kinderen in de kou laten staan. Dat doen we met geld niet, dat doen we met daken niet, doen we met veiligheid niet en daarom wil ik gewoon kijken en bespreken, kunnen wij gewoon het gesprek aan smeerolie zijn? Er hoeft geen geld in te zitten.

De heer Van Dam Timmers: Dank u wel. Voorzitter, heel kort.

De voorzitter: Concreet, kort.

De heer Van Dam Timmers: Dan ben ik wel benieuwd waar de VVD dan aan denkt.

Mevrouw Boom-Vos: Dat is ten eerste wat ik al zei, kunnen wij leerling van een ander niveau die wat ouder zijn, bijles of meer bijles geven op andere scholen als sociale dienstplicht of wat geld bij laten verdienen? Hoeven wij niet per se te betalen. Dat kunnen die scholen ook doen uit de vacature geld, dus dat hoeft ons geen geld te kosten.

De voorzitter: Oké, mevrouw. Dan is dat hetzelfde voorbeeld wat de VVD eerder aangaf. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Stevens en daarna aan de heer Gorter. Gaat uw gang, mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Dank u wel, voorzitter. Ik wou vragen aan de VVD, ik hoor de geluiden ook van ouders, vooral in de tijd van examen dat het echt heel vervelend is als er tekort is aan leerkrachten. Verder denk ik, ik hoor u als soort oplossing zeggen, leerlingen van een ander niveau kunnen dan bijles geven. Dat is al op scholen gebeurt, dus ik zal de scholen ook niet noemen waarin dat totaal mislukt is omdat die leerlingen die zelf ook dan meestal voor examen zitten of voor tentamens of wat dan ook, ook dan de tijd ontbreken om dat op een goede manier te doen. Dus ik vraag me af of dat dan echt wel een goede oplossing is of heeft u nog ook een andere oplossingen bedacht?

De voorzitter: Heeft u naast deze oplossing ook nog andere oplossingen, mevrouw Boom?

Mevrouw Boom-Vos: Er zijn ook huiswerkbegeleiding activiteiten buiten schooltijd. Je zou dat soort organisaties ook kunnen vragen of dat binnen schooltijd op scholen kunnen doen. Maar de discussie is vooral hier, vinden wij dat we voldoende doen om lesuitval op scholen te voorkomen?

De voorzitter: Heldere vraag en ik zag nog een vraag van de heer Gorter. Ja, wel, niet?

De heer Gorter: Jawel. Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat wij niet zoveel aan het lesuitval kunnen doen. Ik denk, dan ga ik meer met het CDA mee, ik denk dat we het voor leraren moeten stimuleren dat ze zich vestigen in Dordrecht. Ik denk dat dat gewoon veel beter geregeld moet zijn.

Dat gewoon Dordrecht een interessante stad is om als leraar hier les te komen geven. Dat is naar mijn idee de enige oplossing die we kunnen bieden.

De voorzitter: Had u nog een vraag, de heer Gorter of was dat een opmerking?

De heer Gorter: Dat was een reactie op.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we even naar Beter voor Dordt en dan terug naar mevrouw Stevens.

Mevrouw De Groot: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde vragen aan mevrouw Boom van VVD of zij op de hoogte dat alle voorbeelden die zij heeft genoemd, dat die zeker al gebeuren op scholen. Kan ik zelf zeggen uit ervaring, want ik zat drie jaar geleden nog op de middelbare school en ik heb daar ook gewoon bijles gegeven aan wat mensen van het eerste jaar, toen ik zelf in het zesde jaar zat. En ook huiswerkbegeleiding gebeurt al op scholen en al dat.

De voorzitter: Dank u wel. Is mevrouw Boom van op de hoogte dat het allang gebeurd?

Mevrouw Boom-Vos: Ja dat klopt, dat zijn echt geen wonder mooie dingen die ik hier verzin, die zijn allang verzonnen. Maar feit blijft dat er nog steeds te veel lesuitval is en dat er weinig vakken aan vooral eindexamenkandidaten worden gegeven.

De voorzitter: Helder. Dan zie ik nog een vraag van mevrouw Stevens en dan mag de VVD de andere vraag even toelichten.

Mevrouw Stevens: Dank u wel, voorzitter. Het is meer een opmerking, want ik herken ook wel wat u zegt over de examenjaren en de uitval van leerkrachten en ik ben het wel eens dat wij als raad daar eigenlijk niets aan kunnen doen. Wat een voorstel van mij zou kunnen zijn, dat is even persoonlijk dat ik toevallig een kleindochter heb die leert voor docent Engels, moet stage lopen. Dus ik kan me wel, en die kwam dus niet aan de bak in Dordrecht, ondanks dat ze stage liep en dat ik denk, ja, daar ligt wel een mogelijkheid. Het lijkt mij dat dat veel meer iets is voor de wethouder om dat een keer met scholen te bespreken, hoe gaan jullie hier mee om? En dat zou misschien daarin helpend kunnen zijn. Maar ik ben het wel eens, ook met mijn buurman CDA, als raad kan je er eigenlijk heel weinig mee, hoe vervelend het probleem ook is.

De voorzitter: Helder. Dan ga ik nog één keer naar de overkant. GroenLinks, gaat uw gang.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een kleine vraag aan mevrouw Boom, want ik ben het met mevrouw Boom eens dat van jongeren niet in de kou moeten laten staan. Maar denkt zij dat het CTOO hier bijvoorbeeld iets zou kunnen betekenen, in deze vraagstelling?

De voorzitter: VVD, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Ik denk het zelf niet. Dat het CTOO is een controlerend orgaan op onderwijs, waarbij de Nestas scholen en Kapteynweg, ik weet het even de school niet, Stedelijk Dalton, dank u wel, onder vallen en het Johan de Witt. Daar hebben wij als lid van het CTOO, en ik herkende hier nog een paar, dit ook wel eens een keer aangekaart.

De voorzitter: Helder, dan wil ik de VVD nu verzoeken om de andere vraag even toe te lichten.

Mevrouw Boom-Vos: Nog een lekker debat. We moeten wat te doen hebben vanavond. Het viel ons op dat we in de begroting heel weinig lezen over wat wij gaan doen in '25

om mensen met een uitkering stimuleren om aan het werk te gaan. We hebben pasgeleden nog een armoedebat gehad en er zijn nog andere mogelijkheden. Wij vroegen ons af, wat gebeurt er nu, naast loonkostensubsidie?

De voorzitter: Dank u wel. Hebben we ze dan gehad van de VVD, de vragen?

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Uiteindelijk is het doel van vanavond ook debat voorzetten, dus we proberen dat ook te bereiken, anders dan moeten we ergens voor mijn bed uit gekomen zijn uiteindelijk. Maar waar het om gaat hier, als het gaat over het mensen naar werk toe halen, dan delen wij ook heel erg die mening. Het mooiste is als mensen geen uitkering nodig hebben, maar aan de slag kunnen en in hun eigen inkomen voorzien, dat zowel psychisch, sociaal als lichamelijk voor mensen uiteindelijk het beste, als ze het kunnen. Maar mijn vraag is dan, wat mist de VVD in ons huidige participatiebeleid? Dus niet in het armoedebat, maar in het participatie beleid, wat zij wel graag zouden willen zien?

De voorzitter: Dank u. Is helder. Wat mist VVD in het participatie beleid, wat betreft uw vraag?

Mevrouw Boom-Vos: Wij missen in de begroting, want daar hebben we het hierover, hier aandacht voor. Hier staat in de begroting 2025 niks benoemd wat wij eraan gaan doen.

De voorzitter: Dit was niet de vraag van de heer Van Dam Timmers. Misschien kunt nog een keer duidelijk, de heer Van Dam Timmers?

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dat klopt natuurlijk, feitelijk gezien klopt het natuurlijk wat mevrouw Boom zegt. De begroting gaat ook niet over primair over participatiebeleid, maar wordt participatiebeleid natuurlijk wel in bekostigd vanuit de begroting. En het is ook niet zo dat in deze begroting natuurlijk alle beleidsprogramma staan opgenomen, dus uiteindelijk ligt dat natuurlijk in het onderliggende beleid wat we eerder hebben goedgekeurd in het participatiebeleid. Dus dan ben ik toch nog steeds benieuwd wat de VVD dan voor ogen heeft. Wat ze anders willen in wat de sociale dienst en ook verdere participatiebeleid nu gebeurt.

Is er een dan een concrete maatregel die anders moet of moeten we er nog een keer over hebben? Ik ben gewoon op zoek naar waar gaat dit dan over?

De voorzitter: Mevrouw Boom, gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: In onze vraag staat niet iets dat wij anders willen, er staan geen voorbeelden, staat dat wij weinig voorbeelden kunnen zien. Misschien dat de heer Jan van Dam Timmers wat voorbeelden uit het participatiebeleid kan opnoemen waarvan hij denkt, daar wordt voldoende gedaan om mensen uit de uitkering te krijgen?

De voorzitter: Ik weet niet of het de bedoeling is dat de heer Van Dam Timmers dat nu gaat opnoemen. Ikzelf heb daar als voorzitter niet zoveel behoefte aan. Maar er wordt geen antwoord gegeven op de vraag die wordt gesteld, maar misschien moeten we het hier gewoon mee doen.

De heer Van Dam Timmers: Misschien is dat zo. Als het gaat om het participatiebeleid, dan wordt er gewoon vanuit sociale dienst met mensen gesproken over wat ze kunnen en waar ze aan kunnen bijdragen, er wordt afgesproken dat mensen moeten solliciteren, er wordt gekeken naar mensen hun capaciteiten. En dat is een hele persoonlijke benadering die daarin wordt gekozen, bij sommige mensen wat meer dan bij andere, afhankelijk van hun potentie. En ik ben daar heel blij mee. Maar de VVD blijft in opeenvolgende debatten terugkomen dat dit beter moet. Maar ik ben echt op zoek naar wat dat dan is en dat hoor ik nog niet.

De voorzitter: Dat begrijp ik. Wilt u daar nog op reageren, mevrouw Boom? Nee, ik zie geen reactie, althans niet de behoefte om te reageren. Dan kijk ik naar GroenLinks, want die heeft ook een vraag gesteld. Gaat uw gang, de heer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Om de verharding van de samenleving tegen te gaan is er meer sociale samenhang nodig. Sociale samenhang helpt bij preventie van problemen en het kan deels ook helpen om onvermijdelijke bezuinigingen op te vangen. Hierbij is het van belang dat het buurtwerk, buurtinitiatieven, ontmoetingsplekken en cultuur in de wijken gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Het is goed om te zien dat de gemeente hier aan werkt. Het versterken hiervan is een investering die zich dubbel en dwars terugverdient. Wij zien dat er ook in de stad dat er initiatieven zijn die letterlijk lastig een plek kunnen vinden en het is ook belangrijk dat participatie goed georganiseerd wordt.

Dus niet alleen dat bewoners met de gemeente in gesprek gaan, maar ook met elkaar om te praten over bijvoorbeeld groen spelen en parkeren in de wijk. Hiermee draag je ook direct bij aan de sociale verbinding in de wijk. Dank u wel. Dus dat wilde ik even toelichten.

De voorzitter: Dank u. Ik zie een blik van mevrouw ... Nee, toch niet. Dan is nu het moment voor andere partijen om eventueel nog te reageren op wat er is gezegd en als die behoefte er niet is, dan mag dat natuurlijk ook, dan kijk ik gelijk naar mijn linkerkant naar de twee wethouders. Maar ik zie de heer Bootsman, die was net klaar en wil gelijk door. Gaat uw gang.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde nog wel even reageren op bijvoorbeeld de vraag van de VVD over inzetten naar werk. En waar inwoners met de uitkering kunnen werken is het natuurlijk van belang om mensen vanuit die bijstandsuitkering naar werk te begeleiden, want werk zorgt niet alleen voor een zelfstandig inkomen maar het heeft ook, wat de heer Van Dam Timmers al zei, goede invloed op de gezondheid. Maar er is wel een ding waar we rekening mee dienen te houden. Sinds de invoering van de participatiewet en de bijhorende afsluiting van de Wajong uit 2015, zit daardoor het hele land relatief veel mensen met een arbeidsbeperking in de bijstand, omdat de regels voor de Wajong veel strenger zijn geworden, maar zij kunnen in feite weinig tot niks en zeker niet voldoende werk om

zelfstandig inkomen te verdienen. Dus bij het begeleiden naar werk moeten we deze mens en diens mogelijkheden en ook onmogelijkheden wel goed in het oog houden. Dat wilde ik daar nog even over zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Bootsman. Dan kijk ik rond en dan ga ik eventjes helemaal naar achteren, want die heb ik nog niet gehoord. ChristenUnie/SGP, gaat uw gang.

Mevrouw Nieuwland-Van den Bosse: Dank u wel, voorzitter. Een hele rij vragen waarvan ik inderdaad ook het gevoel heb dat veel meer aan het college zijn, dan dat we daar heel erg met elkaar ook over in discussie nog moeten gaan. Ik zal nog heel even reageren op de VVD over de lesuitval. Ik denk inderdaad ook dat wij een maar een kleine taak hebben, maar het zit hem soms misschien meer in de symboliek. Dus eentje die nog bij ons in het rijtje werd genoemd, wat we nog zouden kunnen doen is niet de parkeergeld invoeren op het Leerpark bijvoorbeeld. Zoveel geld kosten die docenten niet, maar als het gaat over hoe hou je Dordrecht aantrekkelijk om als docent hier te gaan werken? Dan denk ik dat zoiets niet bij helpt. Ook de vraag van GroenLinks vind ik erg interessant, over die verbinding inwoners onderling bevorderen. Volgens mij doen we daar nooit genoeg aan en mag daar op allerlei soorten vlakken nog meer aan worden gedaan. Ik kan het toch niet laten om even op de concept motie te reageren van de Fractie van Waardhuizen ...

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Nieuwland-Van den Bosse: ... Waar ik toch eigenlijk wel een beetje gefronste wenkbrauwen van kreeg, omdat we kortgeleden nog juist de motie van de VVD niet hebben aangenomen, waarmee ik dus eigenlijk ook zoiets heb van, volgens mij willen we dat signaal, dus willen we inderdaad wel inzetten op laat geen kans voorbijgaan, maar is het verder helemaal niet zo dat we als Dordrecht inzetten op alleen maar universitair onderwijs binnenhalen. Maar dat zal vast de wethouder zo ook nog op reageren. Maar mocht die motie er komen, dan zal er in elk geval vanuit ons geen steun voor zijn. Dat was het.

De voorzitter: Helder, dank u wel. De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, ik wilde inderdaad ook graag reageren op de motie en ook dat de heer Stam van Fractie van Waardhuizen misschien dit ook terugkijkt om toch ook wat feedback mee te nemen. Allereerst de titel, kun je natuurlijk niks mee in beroepsopleiding, is niet een universitaire opleiding. Zijn gewoon twee hele verschillende dingen die niet hetzelfde zijn en dat hoeft ook niet, is ook logisch dat dat niet zo is. Juist in Dordrecht staan we bekend om veel praktische opleidingen. Daar zit degree, de hbo wat hier is gekomen, wat ook een heel aantal technische opleidingen behelst, ook sociale opleidingen. En dan verbaas ik me eigenlijk over deze motie. We hebben ook, daar hebben we ook nog een werkbezoek gehad in onze regio, dat we mensen ook praktisch naar werk toe geleiden dus en ook zonnepanelen bijvoorbeeld laten monteren, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of statushouders, je hebt bouw mensen, je hebt een heel uitgebreid programma en dan deze motie. Ik vind dat gewoon een beetje in schril

contrast staan met wat er de afgelopen jaren op dit vlak is gebeurd. En daarom had ik heel erg gehoopt dat de heer Stam hier zou zijn om dat dan ook toe te lichten waar dat dan vandaan komt. Dus ook vanuit onze fractie kan ik me haast niet voorstellen dat na flink fractieberaad, natuurlijk volgende week, dat we hier voor zullen stemmen. Er was nog één ander punt en dat ging over sociale cohesie van GroenLinks. Natuurlijk iets waar we vanuit CDA warm voorstander van zijn, maar ook hierbij, het hoeft nu natuurlijk niet beantwoord te worden, is vrij heel erg open vraag, daar zijn we denk ik allemaal op zich wel voor, maar dat gaat natuurlijk wel om de concrete dingen die je dan wilt doen. In die zin mis ik dat dan wel, maar is meer een opmerking.

De voorzitter: Dank u wel. Dat mag ook in uw woordvoering. Wie mag ik het woord geven? De VVD, gaat uw gang, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel. Ook al zijn ze er niet, wilden wij toch heel graag even reageren op de motie. Het is een beetje zoals onze vragen over lesuitval. Volgens mij wordt er een heleboel aan gedaan aan vak- en beroepsvertegenwoordigers en de opleidingen en om te zorgen dat van de grond afkomt. Maar dat het resultaat niet is zoals je wilt, wil niet zeggen dat deze motie dan in één keer naar boven komt. Dus wij hadden graag nog wat verder willen horen wat Fractie van Waardhuizen nu wilde veranderen aan de resultaat, maar we houden het hier even bij.

De voorzitter: Doen we 5 november, denk ik. Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Dank u wel. Wij hebben er gisteren in de fractie natuurlijk ook over gehad, over deze motie van Fractie van Waardhuizen. En ik had ook zoiets van, ik begreep hem ook niet zo goed. Met name omdat inderdaad vorige raad ook de motie van de VVD hierover zou gaan, tenminste, niet dit punt, maar wel van gelijke strekking en daarin tegengesteld. Dus was voor mij ook heel jammer dat ze er niet zijn zodat ze niet konden toelichten. Hier wil ik het wel even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even rond of er iemand behoefte heeft aan een woordvoering over wat er qua vragen is gesteld en anders gaan we naar de wethouders? Dan heeft de heer Merx één vraag en mevrouw Van Benschop de andere vragen. Ik denk dat we bij mevrouw Van Benschop moeten beginnen.

Het is nu 20.00 uur precies, we hebben een uur de tijd en we weten allemaal dat de heer Merx dat vol kan praten, dus dan beginnen we bij mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Ik zal zeker vijf minuten overlaten. Er zijn een heleboel vragen gesteld waarvan ik inderdaad de verwachtingen had dat er ook heel veel bij ons terecht zouden komen, bij het college, omdat het eigenlijk vooral inzetvragen zijn. Wat doen we op het gebied van deze dingen en vindt de commissie dan vervolgens dat we daar ook genoeg op doen? Ik zal proberen om een beetje logisch door te lopen en dan kom ik direct bij de eerste vraag over de lesuitval op scholen. Ik begrijp de zorg, die begrijp ik, die zien scholen zelf ook. Dat zien we eigenlijk natuurlijk wel door het hele land, maar wat ik vooral heel bijzonder vond was dat in het proces richting de visie op het voortgezet onderwijs, wij ook gesprekken hebben gevoerd met jongeren en jongeren hier zelf ook een mening over hebben. Dus waar ik een andere verwachting had waar jongeren zich op zouden richten, als het ging om het visie op het voortgezet

onderwijs, kwamen zij zelf met de zorg, we krijgen eigenlijk best wel vaak een melding de les gaat niet door. Wij moeten die stof wel kennen, we moeten vervolgens ook gewoon examen doen, dus hoe gaan we dit oplossen? Dit is niet iets wat wij alleen kunnen oplossen, dat kan niet. Wat we wel kunnen doen, en dat hebben we voor een deel in de visie op het VO gedaan, er is een tekort aan docenten of in ieder geval je ziet dat dat steeds lastiger wordt om die capaciteit op peil te houden. Daarom is ook in de uitgangspuntennotitie voor de huisvestingsverordening aan u voorgelegd in maart denk ik van dit jaar, in ieder geval begin dit jaar, om daar ook in op te nemen dat we voorrang kunnen geven aan mensen met cruciale beroepen, waarvan leraren er één is. Daar hebben we ook een koppeling mee gemaakt in het Dordtse visie op het VO, omdat ook vanuit scholen gezegd werd, ik snap dat jullie, scholen snappen dat wij niks kunnen doen aan hun lesuitval, maar wij kunnen wel randvoorwaarden creëren om die docenten hier ook te laten vestigen. Dat is ook waarom we hartstikke trots en blij zijn dat we in het Kopgebouw nu, zijn verhuisd, in Holland hebben met een hele stevige PABO, waar we docenten opleiden voor het primair onderwijs en waarom er ook echt wel onderling contact is tussen scholen om te kijken kunnen we daar nog iets doen, bijvoorbeeld richting bedrijven met gastlessen? Kunnen we iets doen met bijlessen van leerlingen onderling of huiswerkbegeleiding? Het is dus een echt heel complex probleem.

Wij gaan het niet alleen oplossen, de raad heeft wel de mogelijkheid om via die huisvestingsverordening docenten voorrang te geven, waar je in ieder geval een stap zet om het aantrekkelijk te maken. En de scholen onderling moeten ook elkaar gaan vinden om te kijken of ze daar oplossingen kunnen vinden. Dat is die vraag. Dan sla ik heel eventjes die over de stevige verbinding over, want die is meer van ons samen, dus dan kunnen we mooi op elkaar inhaken. De volgende vraag, zetten we voldoende in om inwoners met een uitkering te stimuleren om sneller aan het werk te gaan? We doen ongelooflijk veel, tenminste de sociale diensten, de GR Sociaal werkt hard aan het toe leiden naar werk, onder andere vanuit de bijstand en het UWV doet dat natuurlijk ook voor die mensen die in een werkloosheidsuitkering zitten. Ik moet wel constateren dat die uitstroom voor een deel steeds moeilijker wordt. En dat heeft er gewoon mee te maken dat er een deel mensen in de bijstand zit die of dan wel arbeidsongeschikt eigenlijk zijn, omdat ze niet meer via de Wajong maar via de bijstand bij ons binnenkomen en het heeft ook te maken met, dat weten we, hoe langer iemand in de bijstand zit, hoe moeilijker het wordt om er weer uit te komen. Dat betekent echter niet dat je daar niet iets aan zou kunnen doen. We hebben gewoon een veranderd bestand en hij vraagt ook in sommige gevallen om een veranderde aanpak. We hebben in september nog, heeft collega Heijkoop toen nog een RIB gestuurd naar de raad over de herijking van de Participatiewet, die samenhangt eigenlijk met de wetswijziging Participatiewet in balans. Die we hadden verwacht dat die in '24 gewoon netjes aangenomen zou zijn en dat we daarmee verder konden, dat is uitgesteld. Dus we komen met in '25 richting de raad om de herijking van die Participatiewet te doen en daar zitten wel degelijk keuzemogelijkheden over hoe wil je dan die mensen begeleiden en richting werk helpen en als dat niet kan, naar betaald werk? Op welke wijze kunnen ze dan een bijdrage leveren? Dat is een van de redenen waarom we niet heel concreet, want we doen wat we doen, en we doen denk ik ook echt wel hele goede dingen, maar het is niet meer toereikend voor het bestand dat we nu hebben. Dat is de reden waarom

die niet zo specifiek in de begroting staat, omdat we nog het gesprek met de raad ook gaan voeren. Hoe gaan we dat dan verder vorm geven? Dus ik deel wel dat daar een vraagstuk zit. Als het dan gaat over wordt er voldoende gedaan aan jongeren met schulden? Daar zitten eigenlijk drie vragen in, zou ik zeggen. Eén gaat vooral over de schuldenaankpak. U bent eerder geïnformeerd over Jongeren op de Rit, samenwerking van het sociaal wijkteam en de sociale dienst, waarbij jongeren vroeger in beeld komen en waarbij daar gesaneerd wordt, de schulden worden gesaneerd, die kunnen jongeren in termijnen terugbetalen om op deze manier eigenlijk van die achterstandspositie die ze hebben opgelopen ook weer gewoon een goede start te kunnen maken. Dat zit vooral aan de kant van als er al iets aan de hand is. Maar er is ook dit jaar gestart met een programma Help, ik word 18. Dat gaat onder andere over wat verandert er voor mij als ik 18 wordt? Daar zit ook een stukje financiële educatie in. Dat is ook trouwens een opdracht die scholen hebben gekregen vanuit het Rijk om meer aandacht te besteden aan die financiële educatie. Dus dat zit meer aan de preventie kant. En als het gaat over de curatieve kant, dus aan de achterkant zal ik maar zeggen, dan hebben we Jongeren op de Rit, waar we wel zien dat dat echt een goede aanpak is om jongeren ook echt weer een goede doorstart te kunnen geven.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Dank u wel, ook voor uw antwoord, of voor het antwoord van de wethouder. Wat ik me afvroeg, we krijgen natuurlijk zoveel stukken, ik heb dat stuk niet voorbij zien komen over Jongeren op de Rit en de evaluatie, als het goed is. Wanneer is dat geweest en is dat ook echt dan een evaluatie geweest of hoe zag dat er uit?

De voorzitter: Is daar direct een antwoord op of moet dat even opgezocht worden?

Mevrouw Van Benschop: Daar heb ik denk ik wel een antwoord op.

Ik moet even kijken wanneer de exacte datum was, maar dat was een RIB die in reactie eigenlijk op een toezegging die gedaan is inderdaad over het, volgens mij was dat een motie van PvdA, over het Jongeren Perspectief Fonds en daar is toen een toezegging gedaan om daar informatie over te geven, omdat we een schuldenaankpak hebben voor jongeren. En in die RIB staat toegelicht wat Jongeren op de Rit betekent, wie daarin samenwerken, wat dat precies doet en ook wat daar de aantallen zijn over jongeren die geholpen zijn. Ik zit nu te kijken, dat was in oktober 2023.

De voorzitter: Helder, vervolgt uw ...

Mevrouw Van Benschop: Moet ik de vraag er weer even bij pakken. De tweede vraag in dat stukje ging over voortijdig schoolverlaten voorkomen. Het lijkt net alsof we overal zitten te wachten op wat het Rijk besluit, maar ook daar is natuurlijk een wetwijziging geweest of eigenlijk gewoon een compleet nieuwe wet van school naar duurzaam werk, waarbij de aanpak voortijdig schoolverlaten niet meer alleen via Doorstroompunt loopt in iedere regio, die zit bij ons bij DG&J overigens, niet meer alleen via Doorstroompunt loopt, maar waar ook afspraken gemaakt gaan worden met de arbeidsmarktregio's die raken aan dit gebied. Dat is bij ons best een ingewikkeld verhaal. Omdat wij, DG&J zitten tien gemeenten in, en eigenlijk het Doorstroompunt raakt aan drie arbeidsmarktregio's.

Dat is dus, dat zeg ik in alle openheid, best wel een zoektocht, hoe gaan we dat vormgeven om met drie verschillende arbeidsmarktregio's tot één aanpak te komen op het voortijdig schoolverlaten. Daar zijn we hard mee bezig, dat moet in 2025 afgerond worden en waarom vertel ik dit allemaal? Om even terug naar het punt, dus hoe voorkomen we voortijdig schoolverlaten? Aan de ene kant doen we dat door preventieve inzet van onder andere jongerenwerk, de brugfunctionaris, van allerlei maatregelen die we op school nemen en aan de andere kant moeten we ook constateren dat er jongeren zijn die niet helemaal passend zijn in het onderwijssysteem zoals we dat georganiseerd hebben. En daarom is het voor ons van belang, achten wij het van belang, dat we voor die jongeren die we niet met alle mogelijkheden die we hebben, matchmakers en, verzin het allemaal maar wat alle instrumenten die we hebben op voortijdig schoolverlaten, ook de verbinding maken naar die arbeidsmarkt, zodat lukt het niet op school, dat je niet thuis hoeft te zitten zonder enige startkwalificatie, maar kunnen we je dan via de arbeidsmarkt ook helpen om toch aan die startkwalificatie te komen. Kunnen we dat dan in een andere vorm gieten dan de reguliere traditionele, hoe je het noemen wil, onderwijssysteem dat we hebben.

Dat is helemaal in ontwikkeling, daar zijn we gewoon nog niet, maar daar loopt natuurlijk al een oud vsv programma, zal ik maar zeggen, onder andere de matchmakers en die gaan we uitbreiden met die arbeidsmarktaanpak. Dus ik durf wel te zeggen dat we heel veel doen aan voortijdig schoolverlaten, maar dat het ook een complex vraagstuk is waar niet altijd een directe oplossing voor is. Hoe gaan we voorkomen dat jongeren slechte start in hun leven krijgen? Ook dat is weer heel complex en aan heel veel ... Ik schiet op. Ik heb nog vijftig minuten, mag rustig aan doen. Hoe gaan we voorkomen dat jongeren slechte start krijgen? Ook dat is weer heel veel leefgebieden, zoals we dat dan noemen, dat kan gaan op financieel vlak, dat kan gaan op mentaal gezondheid, fysieke gezondheid. Dat is dus ook niet één aanpak, daar werken we samen met alle partners die we hebben, waarbij het jongerenwerk natuurlijk en het schoolmaatschappelijk werk ook wel een soort prominente rol hebben of in ieder geval een hele zichtbare rol ook voor de jongeren, maar daar lopen allerlei programma's op, zowel vanuit de GGD als vanuit, jij kan wat zeggen over ... Wethouder Merx kan iets zeggen over het jongerenwerk mogelijk, jongerenwerk op school. Dat gaat ook over een stukje voorlichting, zorgen we er nou voor dat jongeren voldoende handvatten hebben? Ik noemde net het programma Help, ik word 18. Dat is eigenlijk helemaal ingericht op juist het geven van de jongeren van een goede start, omdat je ziet het als jongeren 18 jaar worden, ze ineens best wel veel verantwoordelijkheden krijgen en niet altijd weten, wat moet ik dan? Waar moet ik dan zijn? Bij wie moet ik dan zijn? Dat is waarom we juist die campagne hebben. Daar hoort ook een website bij waar al die informatie genoemd staat, maar waarvan we ook hebben gezegd, die moeten we proactief overbrengen. Dus toevallig heb ik, was na de zomer, ik denk een maand geleden, zelf een gastles gegeven op de Da Vinci, over dit onderwerp, zodat we het ook echt onder de aandacht brengen en niet alleen een platte website, maar ook naar de scholen toe. In dit geval was het dan een wethouder, maar dat wordt dus op meerdere plekken op verschillende manieren gedaan. Dan nog de vraag, heeft het college voldoende aandacht voor kinderopvang en andere voorzieningen nu de POK-gelden verdwijnen? De kinderopvang kon ik niet helemaal koppelen aan de POK-middelen behalve als dat gaat over de extra inzet voor mensen die daarmee ondersteund worden met die kinderopvang en een lager inkomen hebben, zullen we maar zeggen. Daar hebben we middelen voor, dat hebben we

gecontinueerd, dat regelen we ook gewoon. Dat doen we nu, zeg ik met de slag om de arm, volgens mij al niet uit de POK-middelen. Dat doen we nu, dacht ik uit middelen van Dordt West. Ja, dat klopt. Gelukkig dus, daar zit geen risico. Die POK-middelen, ook daar hebben we een RIB over gestuurd in 2022 en dat ging over het overhevelen van de budgetten die toen over waren. En daarin hebben we ook toegelicht, dat heeft eigenlijk de raad uiteindelijk het besluit genomen om die middelen in te zetten voor de plus op de dienstverlening die we hebben in het sociaal wijkteam, het buurtwerk, het jongerenwerk, dus eigenlijk de hele aanbesteding van Dordrecht Sociaal in de wijken. Die middelen heeft u als raad vastgezet tot en met 2026. Die middelen zijn er tot en met '27 zeker en de vraag is, het Rijk gaat dat evalueren, worden die middelen voortgezet, ja of nee? Het voor een deel is dat dus de plus die zit bij Dordrecht Sociaal, dus het is niet zo dat als die middelen er niet zouden zijn, dat we de dienstverlening niet kunnen doen.

Alleen van deze middelen hebben we gezegd, dan kunnen we veel meer aan, vindt plaatsgericht werken doen, goed, daar zit een extra inzet op. Het is echt heel vroeg om nu te zeggen, gaan die POK-middelen stoppen? Dat weten we dus niet, we weten alleen zeker dat we ze tot 2027 hebben.

Wat er daarna gebeurt is dus een afweging die bij volgende begrotingen, mocht dan duidelijk zijn dat die POK-middelen inderdaad zouden stoppen, weer gemaakt moet worden. Is die extra inzet dan nog nodig of is het zodanig ingebed in de reguliere opdracht dat het gewoon doorloopt? Want uiteindelijk is dit natuurlijk wel een extra impuls geweest vanuit het Rijk. Het is echt extra geweest.

De voorzitter: Ja, dat mag zeker. Mevrouw Schnabel, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Waar ik dan nog benieuwd naar ben is die POK-middelen, of de wethouder vertelde net over de inzet met die wet naar passend werk en alles wat er bij komt kijken op scholen, worden de POK-middelen, omdat het ook over jongerenwerk gaat, ook daar op ingezet, al die programma's die eigenlijk nu daar dan dus spelen of niet? Of zie ik dat verkeerd?

Mevrouw Van Benschop: Ik durf hem niet helemaal zo scherp te maken, maar wat ik wel weet is dat er natuurlijk in het vsv-netwerk ook middelen zijn. Er is gewoon geld beschikbaar voor die aanpak van school naar duurzaam werk. Wat natuurlijk niet wegneemt dat een deel van de activiteiten die nu door Dordrecht Sociaal gedaan worden, wel degelijk gefinancierd worden uit die POK-middelen delen. Dus je kunt het niet helemaal met een schaarstje knippen, maar de extra opdracht die er mogelijk bij komt van uit die wetswijziging, die we dus nu aan het uitwerken zijn, die heeft ook met zichzelf weer middelen meegebracht.

De voorzitter: Helder. Dan zie ik nog een vraag die jullie samen wilden?

Mevrouw Van Benschop: Is dat zo? Ja, de stevige verbinding tussen inwoners en dat geldt eigenlijk ook voor de ontmoetingsplekken en voorzieningen voor jongeren in de wijken. Laat ik daar nog heel even mee beginnen, over de ontmoetingsplekken voor jongeren. Het is echt een heel lastig punt. En dat komt omdat we in het algemeen inzetten op mogelijkheden tot ontmoeting in de wijken. Ik krijg ook signalen dat er voor jongeren mogelijk te weinig is. Ik krijg daar alleen wel heel wisselde signalen over. Over

het algemeen, als ik met jongeren spreek, vragen ze niet om fysieke ruimte. Ze zeggen, dat is er allemaal wel, maar is er nou programmering waar wij blij van worden? Terwijl als ik bijvoorbeeld het buurtwerk spreek of het jongerenwerk, die zeggen, ja we hebben geen locaties. Dat daar zit best wel een beetje een spanningsveld, denk ik. Dat niet voor iedereen helder is, wat is nou precies de vraag? Pas geleden heb ik nog een ontmoeting gehad met jongeren in het kader van eenzaamheid. Ging het hier ook heel erg over. En wat zij eigenlijk vooral aangaven was dat zij zelf behoefte hebben om ook iets meer te kunnen sturen op wat zij dan op dat moment aan programmering zouden wensen.

Ik ga verder geen antwoord geven op wat het jongerenwerk doet, dat kan mijn collega Merx doen, maar vanuit mijn portefeuille ontmoeting mogelijk maken in de wijk op fysieke plekken, zie ik dus die vraag minder dan op de inhoud van wat er in die plekken gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Stevens, gaat uw gang.

Mevrouw Stevens: Ik vind dat u dat heel goed verwoord, want dat zijn ook de signalen die ik krijg. En daarom noemde ik ook die ontmoetingsplekken, die zijn er wel en natuurlijk kan je zeggen, ik wil een andere ruimte, maar er zijn gewoon ontmoetingsplekken. Maar het gaat met name om de programmering waar jongeren tegenaan lopen en dat ze daar zelf ook een soort inspraak in kunnen hebben.

De voorzitter: Dank u. Nog een reactie?

Mevrouw Van Benschop: Daar kan wethouder Merx nog wat meer over zeggen. En dan nog die laatste over de stevige verbinding tussen inwoners. Het gaat nog goed, nog drie kwartier. Over de stevige verbinding tussen inwoners onderling bevorderen. Er werd net al door iemand opgemerkt dat dat wel een heel breed, ik dacht dat dat het CDA was, een heel breed begrip is, verbinding tussen inwoners. Desalniettemin is het ook voor dit college wel een heel duidelijk vraagstuk, hoe breng je inwoners meer met elkaar in contact, hoe bouw je een sociale netwerk, zodat ook mensen meer op elkaar kunnen rekenen? En ook daar zou ik zeggen dat we die beweging proberen te maken door ook verschillende doelgroepen bij elkaar te brengen. Dus juist in die ontmoetingsplekken die we hebben, het ook een transitie, vinden mensen soms ook heel moeilijk. Maar we proberen bijvoorbeeld door de bibliotheek ook een ontmoetingsplek te laten zijn, door dat niet alleen een plek te laten zijn waar je boeken gaat halen, maar waar ook het jongerenwerk zit hier in binnenstad bijvoorbeeld of waar ook het buurtwerk zit. Juist om verschillende mensen met elkaar in contact te laten komen en ook een beetje kennis te maken met wie woont er eigenlijk in mijn wijk of in mijn buurt? Dus ook weer vanuit mijn portefeuille is dat de insteek, proberen we die ontmoetingsplekken zo divers mogelijk te maken. We geven buurtwerk de opdracht, ga die wijken in en kijk welke initiatieven er allemaal in wijken zijn, zorgt dat mensen die initiatieven ook weten te vinden, leidt onze inwoners naar de initiatieven die er zijn toe. En niet alleen de professionele initiatieven, maar ook zeker buurtinitiatieven of inwonersinitiatieven of initiatieven vanuit de kerk. Dus in de volle breedte. Daar hebben we een sociaal makelaar voor die dat doet. Dus als er een vraag leeft in een wijk, dan kan een sociaal makelaar, die weet als het goed is al die wegen te bewandelen en weet wat er is en die kan ook die verbindingen maken. Dat

is de professionele kant gekoppeld aan de niet professionele kant, zullen we maar zeggen en daarnaast is er vanuit de portefeuille Wijken nog het een en ander te melden. Dus ik geef het woord over.

De heer Merx: Dank u wel. Voorzitter, mijn collega heeft eigenlijk al een hele hoop verteld, en dat maakt niet uit, en we doen inderdaad echt heel veel. De vraag is elke keer, doen we datgene waar op dat moment ook behoefte aan is? Wat je ziet is dat die behoefte wisselt in de loop van de tijd.

Ik kan een echt een enorme rij op gaan noemen van activiteiten die we organiseren die ook echt wel goed bezocht zijn, maar het zijn ook totaal verschillende activiteiten. En waar ik mee wil beginnen is eigenlijk dat we zo langzamerhand ook wel tot de conclusie komen, dat geldt ook voor sportverenigingen, wat natuurlijk op zichzelf, de heer Van Dam Timmers zei al, ook ontmoetingsplekken zijn, om die uit te dagen veel meer de wijk in te gaan. Veel meer naar de mensen toe en proberen de mensen achter hun voordeur vandaan te krijgen en de straat op te krijgen en elkaar te ontmoeten.

Jong tot oud. En dat is een zeker, werd net ook al genoemd, in een maatschappij waar de individualisering steeds groter wordt en tegelijkertijd je ook ziet dat de behoefte aan contact tussen mensen ook toeneemt en dat proberen wij te faciliteren. Voor jongeren hebben bijvoorbeeld Life Goals, maar ook Jongeren van de Wereld, jongerenwerk wat al een paar keer genoemd heeft, met zeventien activiteiten in Dordrecht alleen al voor jongeren op tal van gebieden, zowel in de fysieke leefomgeving, maar ook online, want daar vind je ook heel veel jongeren. Op de wijkplekken waar gevoetbald wordt, de Cruyff Courts, waar FC Straat echt een enorme doelgroep trekt.

De voorzitter: Ik zie een interruptie. Gaat uw gang, mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Hartstikke mooi, serieus meen ik echt. Hartstikke goed dat die initiatieven te zijn. Maar is dat ook in overleg met de jongeren gegaan om te vragen wat zij willen? Want dat was ook een van de redenen dat het jongerenwerk ... Voorheen was het jongerenwerk gaf aan en jongeren volgden. Nu is het eigenlijk omgedraaid, dat het ook vanuit de jongeren moet komen. En natuurlijk, de sport hartstikke belangrijk, zou je mij ook niet over horen, dat doen al mijn kinderen ook, maar het heeft ook, ze willen ook andere dingen dan alleen sport. Kijken maar naar je eigen jeugd.

De voorzitter: Helder. De heer Merx, gaat uw gang.

De heer Merx: Zeker. Ook buurtwerk gaat inmiddels met een bus rond door de wijken, vanuit ToBe gebeurt inmiddels ook het een en ander als gaat bijvoorbeeld over muziek. Er zijn tal van activiteiten en het gaat echt niet alleen maar over sport. Maar wat je wel ziet, is dat je veel meer die wijken in moet gaan. Dat je veel meer naar de vindplaats moet gaan waar de jongeren zijn om met hen in contact komen om aan het gesprek aan te gaan en om te kijken of het aanbod wat er is, voldoet aan de wensen van de jeugd op dat moment. En u noemde net een filmhuis. Het kan best zijn dat daar helemaal niemand op afkomt en dat wij dat misschien heel leuk vonden vroeger ... Sorry?

Mevrouw Stevens: Sorry, ik noem dat als voorbeeld. Ik zeg helemaal niet het jongeren dat willen, maar geen filmhuis maar gewoon een film in een buurthuis laten zien ofzo.

De heer Merx: Ik begrijp u, want wij vonden dat heel leuk, maar het kan best zijn dat de jeugd tegenwoordig ... Dus dat is wel iets waar we ook een jongerenwerk uitdagen om constant in gesprek te blijven en te zijn met jongeren. En dat zijn ze ook om te kijken of er nog steeds voorzien wordt in een behoefte. En het lastige is dat de jongeren die zij bereiken, die zijn misschien nog makkelijk, tussen aanhalingstekens, te bereiken.

Het gaat om die groep jongeren die heel moeilijk te bereiken zijn en dat is echt enorm ingewikkeld. We geven niet op en we blijven er mee doorgaan. We blijven ook zoeken. Collega Van Benschop noemde net dat bijvoorbeeld Renewed at School, waar je echt probeert ook met jongeren in contact te komen. Dan heb je meidengroepen, je hebt jongensgroepen, maar dat is wel ingewikkeld. De jongeren zijn heel moeilijk tegelijkertijd te bereiken.

De voorzitter: Ik zie mevrouw Stevens, gaat uw gang.

Mevrouw Stevens: Dank u wel. Dat laatste, dat is gewoon waar. Dat is ook moeilijk, maar dat is ook tevens de uitdaging. Want ik denk dat het zelf ook, als ik kijk van we hadden vroeger natuurlijk Terug op Straat, het TOS project voor een aantal wat heel goed liep. Je had een betere aanpak waar het ging over overlast gevende jongeren. Ga in gesprek met de jongeren en dat het lastig is, absoluut. Maar het is wel de uitdaging.

De heer Merx: Maar we zijn het echt helemaal eens.

De voorzitter: Dat is mooi.

De heer Merx: Dan de vraag over FC Dordt? Hoe het staat met de ontwikkelingen. Dat is een goede vraag. Dat maakt deel uit van het stadspark en wat ik begrepen heb is dat er een soort van vergunningaanvraag ligt maar wat nog steeds discussie is tussen FC Dordt en de gemeente. Dat gaat over de renovatie van het stadion. Maar ik weet niet of u meteen wilt horen of het daarover gaat?

De voorzitter: Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Dank u wel, voorzitter. Nee, ik zou heel graag vragen gewoon wat meer informatie over willen hebben dat mij aangaat. Ik vind gewoon dat in deze periode er gewoon in verhouding met de vorige periode, hoe kan het nou, hoe zit het daarmee, hoe zit het met die samenwerking die er zouden komen? Hoe zit het met FC Dordrecht? Hoe zou het inderdaad komen dat ... Ik weet dat de Jongerenhuisvesting daar niet doorgaat, dat dat heb ik wel kunnen vinden. Ik wil zo graag weten hoe het ervoor staat. Gewoon totaal. Dus het zou ook goed zijn dat we die niet op ingaan, maar dat er wel bijvoorbeeld wel de informatie over komt.

De voorzitter: Middels een RIB, wellicht?

De heer Merx: Goed, maar dan moet ik hem wel iets specifieker hebben wat precies ... Maar in ieder geval wat u wilt weten over FC Dordt, want daar kunnen we natuurlijk een boek over schrijven, dat zal niet de bedoeling zijn.

De voorzitter: Mevrouw Stevens. Wilt u dat nu specifiek benoemen of komt u daar later op terug richting de wethouder?

Mevrouw Stevens: Wou ik net zeggen, ik kom daar later op terug, want het zijn wel een aantal vragen.

De heer Merx: Is goed, doen we dat.

De voorzitter: Helder. Dan was dit het moment voor de jarige en ik begreep dat er nog even werd gereageerd op de concept motie?

Mevrouw Van Benschop: Als dat gewenst is. Ik bedoel, ik ben het net vergeten, ik ben gelijk naar de antwoorden op de vragen gegaan. De concept motie. Ik heb heel goed geluisterd naar wat hier gezegd werd en ik begrijp ook de reactie op de motie.

Er is alleen één ding wat mij in de motie wel aanspreekt en dat gaat niet zozeer over de uitvoering, want het is niet aan ons om allerlei extra opleidingen te gaan realiseren of faciliteren als het goed is. Voor zover mijn kennis gaat heeft het ROC hartstikke goede contacten met het bedrijfsleven en is alles wat zij doen juist afgestemd op die behoefte die daar gevraagd wordt. Dus daar heb ik ook gewoon vertrouwen in. Tenzij het anders zit, dan hoor ik het graag, bij deze een oproep, maar dit is in ieder geval wat mijn informatie nu is. Waar ik me wel wat bij voor kan stellen, is dat wij hebben in Dordrecht een hele grote beroepsbevolking die mbo geschoold is. Die is voor onze economische ontwikkeling echt van groot belang. We hebben een grote maakindustrie en we weten ook allemaal dat het imago mbo, jarenlang niet heel erg goed is geweest.

En als er dan hier staat, dat we best ook heel trots mogen zijn op dat we gewoon een goed ROC hebben met prachtige mbo-opleidingen die aansluiten op de vraag van het bedrijfsleven, dat is eigenlijk wel bij overwegende min of meer staat, dan onderschrijf ik dat van harte. Dus als dat het signaal is wat uitgaat van deze motie, kan ik me daar alleen maar bij aansluiten, ben ik daar blij mee.

De voorzitter: Voorzitter wilde ik zeggen. Mevrouw de wethouder, ik zie een interruptie. Hij wil hem nu echt maken.

De heer Van Dam Timmers: Inderdaad, er staan mooie woorden in de motie, dat klopt inderdaad, maar dat maakt toch niet dat de motie helpend is voor de operatie die we op dit moment uitvoeren? Dus ik snap natuurlijk dat de woorden u aanspreken, maar wat er verder in staat, daar gaat het in feite natuurlijk op of we dat met elkaar zinnig vinden. En ik ben wel benieuwd hoe het college daar naar kijkt?

De voorzitter: Helder.

Mevrouw Van Benschop: Zeker, daar ging ik nu naartoe. Ik wilde alleen even toelichten waarom ik me wel aangesproken voel door de strekking van alle argumenten die genoemd worden. Maar dan moet ik het CDA gewoon gelijk geven, dat er is, wat ik net al zei, er is een sterk ROC, Da Vinci is ons ROC. Sterker nog, die zijn zelfs in ruimte teruggegaan. Hier wordt gevraagd om meer ruimte maar zij zijn in ruimte teruggegaan omdat ze de opleidingen veel meer zijn gaan richten op de vraag vanuit het bedrijfsleven

en daardoor minder ruimtevraag hadden. Dat neemt niet weg dat we ook andere partijen hebben. Ik hoorde het net al genoemd, volgens mij ook weer door het CDA, bouw mensen. Dat is onderhand ook onder ander ook een mbo opleider.

We hebben natuurlijk een beroepentuin die zich richt op het praktijkleren en op de praktijkverklaring. Is allemaal mbo-niveau onderwijs en wat wel is, wat ik wel kan zeggen, wat ook in de begroting staat, dus dat deze motie wat dat betreft ontraad ik hem dus, want we doen dit al en voor zover we het niet doen, is het ook niet nodig. Wat wel in de begroting staat, is dat we toewerken naar de maakfabriek. En dat gaat wat mij betreft wel een grote toevoeging zijn op ons Leerpark. Dat is namelijk juist om een plek te bieden aan dit soort opleidingen als die opleidingen van bouw mensen en de beroepentuin, allemaal gericht zijn op de praktijk, op het beroepsonderwijs en die ook mensen in onze regio klaarstomen op het werken in die maakindustrie. Dus deze motie ontraden wij.

De voorzitter: Dat is helder. En ik zag de heer Gorter nog. Geldt dat nog steeds? Gaat uw gang.

De heer Gorter: Die geldt nog steeds, voorzitter. Is de wethouder van op de hoogte dat de ondernemers juist aangegeven hebben aan het mbo dat er minder opleidingen moeten komen, dus dat die diversiteit juist kleiner moet worden en dat ze moeten stoppen met een opleiding voor timmermannen en linkshandigen en rechtshandigen hamer, omdat die diversiteit zoveel onduidelijkheid geeft, dat het zo lastig is voor bedrijven om daarin een goede stageplek te creëren.

Dus ik snap die motie Uitbreiding niet en dat was ook voor mij een vraag aan de fractie, hoe komt die aan het feit van een uitbreiding? Ik denk dat het eerder een inperking is en de diversiteit verkleinen om het voor het bedrijfsleven makkelijker te maken. Kent de wethouder dat symptoom?

De voorzitter: Heldere vraag. Kunt u dat nog een keer herhalen?

De heer Gorter: Ja hoor.

De voorzitter: Nee, de wethouder die ...

De heer Gorter: We hebben nog een half uur, dus dat moet kunnen.

Mevrouw Van Benschop: Zeker. Dat was wat ik net bedoelde toen ik probeerde toe te lichten dat Da Vinci juist heel nauw in contact staat met het bedrijfsleven. Dat is echt een beweging die ze de afgelopen twee jaar stevig hebben ingezet en die heeft ertoe geleid dat er minder opleidingen zijn, precies om de reden die net door de heer Gorter genoemd worden, dat die diversiteit en opleidingen zo specialistisch werden, dat het eigenlijk niet meer goed toepasbaar was op dat wat de arbeidsmarkt vroeg en wat bedrijven vroegen. Dat heeft ertoe geleid dat er minder opleidingen zijn, dat is de kwaliteit van de opleidingen ten goede gekomen, want dat betekent namelijk dat je gewoon meer capaciteit van docenten hebt per opleiding en dat die klassen beter gevuld zijn en aan de andere kant heeft dat ook ruimte opgeleverd, letterlijk fysieke ruimte,

omdat daarmee gewoon minder theorie lokalen nodig waren. Dus die uitbreiding, daar sluit ik me helemaal aan bij wat de heer Gorter net zei, die is gewoon niet nodig.

Als het gaat om het ROC, als het gaat om die andere opleidingen die ik net noemde, dus bijvoorbeeld bouw mensen en de beroepentuin, die hebben nu allebei tijdelijke locaties en die zou je wel graag een meer langdurige locatie willen bieden en als dat op het Leerpark kan, waar het nu wel naar uitziet dat dat in ieder geval een mogelijkheid is, dan zou dat natuurlijk hartstikke mooi zijn.

De voorzitter: Helder. Dan zit ik om mij heen te kijken. Ik zie de meeste mensen gewoon even op een iPadje te kijken, dus ik vermoed dat er niet een fantastische inbreng nog gaat komen. Nee, ik zie iedereen dit beamen. Dan stel ik als volgt voor dat wij dit vervolgen in de begrotingsbehandeling op 5 november.

En dan wil ik u hartelijk bedanken. Ik ga ervan uit dat de jarige wethouder iets lekkers voor u klaar heeft staan buiten in de gang, dus daar kunnen we een half uur van genieten en dan zie ik u weer om 21.00 uur.

4. Vaststellen Begroting 2025 - Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Van der Spoel
Commissiegriffier: De heer Boogaard
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. Ayverdie (DENK)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (PvdA)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Mevr. De Groot (Beter Voor Dordt)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Laban ((CU/SGP))
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: Wethouder T. de Jonge.

De voorzitter: Het is precies weer 21.00 uur en we gaan beginnen. Dan wachten we op onze sterspeler die gaat zitten. Kijk, en voordat we gaan beginnen maken we weer eventjes is voor de notulen een rondje en dan beginnen we weer aan de linkerzijde, zodat jullie even voor kunnen stellen en dan daarna licht ik het even toe wat we vanavond gaan doen. Gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Tanja de Jonge, wethouder.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger, GroenLinks Dordrecht.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks Dordrecht.

De heer Ayverdie: Emin Ayverdie, DENK Dordrecht.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter Voor Dordt.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter voor Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Oostenrijk: Theo Oostenrijk, CDA Dordrecht.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Wouter van der Spoel, uw voorzitter vanavond. 5 november komen wij met de gemeenteraad bijeen en dan gaan we de begroting

bespreken en daarom hebben jullie als commissie nu allerlei vragen en concept moties mogen indienen en in deze sessie, wat gaat over Groen, Duurzaam en Ruimtelijk hebben ze de beste wethouder ingevlogen, die kan alles behandelen vanavond. Dus zij zal al uw vragen beantwoorden. Maar het is vooral de bedoeling dat jullie ook met elkaar in debat gaan. Want het is een oordeelsvormende sessie en ik ga als eerste de mensen het woord geven die vragen hebben ingediend of een concept motie. Ik zie dat de heer Stam er ook is, u heeft in de voorgaande sessie wel wat gemist, want toen hadden we ook uw motie besproken, dus kijk dat nog even terug, even als tip tussendoor. Dan ga ik nu even kijken, de meeste vragen zijn ingediend door GroenLinks en VVD, zie ik. Ik moet als voorzitter al neutraal zijn, dus dan gaan we voor GroenLinks, jullie mogen aftrappen vanavond. Ik zal de vragen niet voorlezen dit keer, dan heeft u wat meer ruimte om de vragen toe te lichten die u heeft gesteld aan het college. Gaat uw gang en ik wil de andere partijen vooral zeggen, breek vooral in via de voorzitter, als u het debat wil aangaan en bent u met meer dan één persoon van uw partij?

We hebben een uur de tijd en ik zal er op letten dat we niet te ver uitlopen, maar pak gewoon het woord. Ook als u met één, twee of in dit geval van Beter Voor Dordt, drie zit. En ik zie een vraag van de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, ordervoorstel is het. Het is misschien goed als iedereen op die motie ook kan reageren. Is het niet aardig als de motie als eerste even wordt toelicht, dan is iedereen in staat om daar goed op te reageren?

De voorzitter: Ik vind, ik kijk even rond. Dat mag uiteraard, net had ik het andersom gedaan omdat dat niet anders kon. De heer Stam, wilt u de motie toelichten aan de commissieleden?

De heer Stam: Jazeker, dank u wel, voorzitter. Wij zijn tot deze motie gekomen omdat we eigenlijk een beetje zat zijn hoe het nu gaat met nascheiding. De stad die barst van de bakken, zakken, bakken, alles ligt er naast. Wij willen gewoon eens kijken hoe dat een aantal jaren gaat, als je dat met nascheiding gaat doen. Dus zo weinig mogelijk bakken voor je deur, betekent wat meer ruimte. Voor zover we weten maakt het bij HVC niet zo gek veel uit of ze nou geel, groen, oranje, paars apart moeten legen of ze doen gewoon een grijze en een groene en wordt eigenlijk versterkt door het idee dat, ik was laatst op een vakantiepark op visite, en dan mag gewoon alles bij elkaar gegooid worden, wordt gewoon in één keer opgehaald. Dus denk ik bij mezelf, waarom doen wij al die moeite terwijl het ook achteraf kan? En dat is eigenlijk de basis geweest. Ik heb twee vormen van deze motie. Deze is wat heel cru van gewoon nascheiding. We hebben nog even nagedacht van misschien moeten we iets anders instellen, maar dat hoor ik wel in de discussie van misschien moeten we de voor- en nadelen van voor- en nascheiding tegen elkaar op laten zetten en dan te kijken wat beste is en kijken hoe de gemeenteraad overdenkt om gewoon eens over te stappen op nascheiding. Dat is eigenlijk redelijk lang de uitleg van de motie.

De voorzitter: Helemaal helder. Dank u wel, de heer Stam. Dan zie ik daar gelijk een reactie op van de heer Hartmeijer. Gaat uw gang, SP.

De heer Hartmeijer: Bij interruptie. Een vraag aan de heer Stam. We verzamelen nu wel plastic apart in. College zegt ook, we komen in flats met bakken voor plastic. Ziet de heer Stam wel meer waarde in sec plastic apart verzamelen of waarom juist niet?

De voorzitter: De heer Stam, gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Nee, ik zie niet meerwaarde de laatste tijd niet meer. Ik was ook wel voorstander op moment dat ze het hadden ingevoerd, maar als je gewoon gaat kijken wat voor, plat gezegd, klerezooi het is in sommige straten met die plastic zakken aan palen of nu oranje bakken in straten, ben ik eigenlijk een beetje omgedraaid en heb gedacht, waarom moet je dat op deze manier doen, terwijl het tot zoveel klerezooi leidt.

De voorzitter: Dat was een antwoord, mooi Dordts. Ik zie een vraag van de Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. In hoeverre wil de heer Stam dan overgaan tot nascheiding? Is het gewoon één grote grijze bak voor glas, plastic, restafval, textiel, de hele reutemeteut. Dat je gewoon één bak hebt en helemaal geen scheiding meer hebt?

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Nee voorzitter, die gaat wel wat erg ver. Ik ben wel voorstander van de grijze bakken en de groene bak. Ik snap best wel dat we groen apart moeten inzamelen, dat dat een hele ander opruimmethodiek is bij HVC. Maar de techniek laat het toe om glas en plastic gewoon op goede manier te scheiden uit de afval.

Dus wat mij betreft moeten we gewoon kijken, enerzijds wat de voor- en nadelen zijn, anderzijds wat kostenplaatje is en dan de afweging proberen te maken om het op een andere manier te gaan vorm geven.

De voorzitter: Eerst mevrouw Jager, dan de heer Oostenrijk.

Mevrouw Jager: Dank u wel. Ik hoor u zeggen, glas en anderen zijn heel goed na te scheiden. We zijn als eerste begonnen met glas scheiden van het overige afval en wij zijn ook voorstander van dat het wel zo moet blijven, dat het glas in elk geval apart gaat. Want als je het glas weer bij het gewone afval krijgt, ik weet dat de mensen die ermee moesten werken ontzettend blij waren dat het apart gescheiden ging worden, omdat er echt ongelukken gebeuren als die glasdingen die in hun zak zaten, gewoon in die grote machines kwamen in die vuilniswagens, menig oog gesneuveld. Dus ik heb het idee dat ze het glas toch beter apart zouden kunnen houden.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Je ziet natuurlijk bij grote winkelcentra heel grote glasbakken, dus als mensen daar gebruik van maken, maar wat graag. Maar ook mijn constatering is op dit vlak dat mensen gewoon heel onvoorspelbaar zijn en eigenlijk alles maar in bakken gooien waar ze niet meer dan tien meter voor hoeven te lopen. Dus je zou nogmaals eens moeten vragen bij HVC, wat zou het betekenen als je eventueel ook nog restanten

glas die niet in de glasbakken bij winkelcentra of afvalbakken wordt gestort of dat op een goede manier te scheiden is? Het gaat mij erom dat we van die vier, vijf bakken voor de deuren kwijt zijn, over we die plastic zakken niet meer hebben hangen en op een andere manier gaan inzamelen.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Stam. Ik zag een hand van de heer Oostenrijk, CDA. Gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, eerst maar even de vraag aan de heer Stam. Hij wil overschakelen naar nascheiding. Geldt dat in absolute zin? Ik kijk even naar gestapelde bouwappartementen, flatwoningen. Hoe gaat hij dat daar regelen?

De voorzitter: Dank u wel voor de vraag. Gaat uw gang, de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is dat nu juist een vraag waar het antwoord moet komen van HVC en de wethouder. Je hebt natuurlijk al gescheiden afvalstelsel in flatgebouwen. Er is ooit sprake geweest bij de Stadswerven, waar u dan woont, daar centraal op het plein bij de brug een grote afsluitput zou komen waar het afval naar toe zou gaan. Zijn we ook van afgestapt. Dus er zijn wel mogelijkheden om op een andere manier met het afval om te gaan. En misschien is dat ook wel een oplossing of een idee om gewoon per wijk te gaan bekijken welke wijk is het nou realistischer om die nascheiding toe te passen? Dus ik snap uw vraag, maar volgens mij moet die op basis van onderzoek naar voren komen.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de heer Damen en daarna de heer Gorter.

De heer Damen: Voorzitter, ik heb het genot om tegenover een glasbak te wonen, maar ik constateer dat, nog steeds één, maar hij is af en toe vol, maar dat gaat fantastisch daar is eigenlijk helemaal geen probleem mee. Dus dat zou ik absoluut aanraden om dat te laten. Hetzelfde geldt overigens voor kleding. Wat betreft de overige afval, ik kan mij voorstellen dat je een experiment doet. Maar als daar de HVC een aparte productielijn, kun je niet zeggen, maar verwerkingslijn zou moeten starten, dan weet ik niet of dat werkt. Dus misschien kunnen we ons licht opsteken gewoon bij gemeenten die de nascheiding doen met plastic en gewoon afval en dan daarvan verstandige conclusies trekken?

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde geen vraag, maar was meer een opmerking. De heer Gorter, wil dan ...

De heer Gorter: Voorzitter, is de heer Stam niet van mening dat er straks gewoon meer grijze bakken per huishouden aan de straat komen? Dus dat het aantal bakken niet gaat verschillen, ze zijn alleen anders van kleur.

De voorzitter: De heer Stam, gaat uw gang.

De heer Stam: Ik denk dat dat niet nodig is. Dat hangt natuurlijk ook van de afval ophaalfrequentie van HVC. Misschien moeten we daar ook naar kijken. En er zijn ook wel kleinere gezinnen die een grote grijze bak niet eens vol krijgen. En dus ik denk dat deze vraag, je kan hem niet voor honderd procent met nee beantwoorden, maar ook niet

honderd procent met ja. Er zou ongetwijfeld wel gezinnen zijn waar dat speelt, maar ik vrees niet voor zes grijze bakken bij ons in de straat voor de deur.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik rond of iemand nog de behoefte heeft om op de concept motie te reageren van Fractie van Waardhuizen?

De heer Kuhlmann: Een woordvoering gewoon.

De voorzitter: Dat mag uiteraard. Dan ga ik eerst nu wel GroenLinks even het woord geven, zodat jullie vragen kunnen toelichten en eventueel nog andere opmerkingen kunnen maken over vragen die zijn gesteld. En dan komt iedereen vanzelf aan de beurt. En mocht ...

De heer Kuhlmann: Daarna de andere partij die veel vragen heeft gesteld.

De voorzitter: U hoeft zich geen zorgen te maken, de heer Kuhlmann, dat u niet aan het woord komt. Dat komt helemaal goed.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal zo ook even terugkomen op de motie die net is besproken en de vraag van de VVD over het afval. Maar eerst ons eigen politieke vragen. Ten eerste hebben we gevraagd, worden bewoners en instellingen voldoende ondersteund om de energietransitie mee vorm te geven? Isolatie en warmte zijn hier de twee belangrijkste zaken. Waar het warmtenet wordt aangelegd en voor woningen met EFG-labels, loopt de ondersteuning volgens ons goed.

Ook de corporaties zijn goed betrokken, maar juist voor veel particuliere eigenaren in andere delen van de stad is vaak nog onduidelijk hoe het met warmte moet en hoe verduurzaming betaalbaar is. Er is ondersteuning, Energieloket, Drechtse Stroom en dergelijke, maar die lijkt nog niet toereikend genoeg. Dus de politieke vraag of we daar meer op willen inzetten? Dan de tweede politieke vraag, wordt participatie van bewoners in groenonderhoud voldoende benut? In de discussie over bijvoorbeeld het Bomenprogramma is duidelijk dat het lastig is voldoende geld voor het onderhoud van groen en bomen te organiseren. We hebben daar ideeën over, de Bomenridders ook, hoe dat goed kan gebeuren. Onderdeel daarvan is dat je binnen groen onderhoud kijkt naar verschuivingen, meer accent op boomonderhoud en iets minder op selectiever maaien. Dat is ook bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, maar ook een deel van het onderhoud, bijvoorbeeld van perken- en boomspiegels door buurtbewoners te laten doen, dat bijvoorbeeld ook weer de sociale samenhang. Het laatste gebeurt al, maar dat zou ongetwijfeld ook nog meer kunnen. Dan over het afval onderwerp.

Het is GroenLinks Dordrecht opgevallen dat de laatste tijd heel veel losse moties, artikel 40 vragen vanuit ons als raad komen over verschillende delen over afvalinzameling, scheiding en zwerfafval en dat begint in ons optiek een beetje voor verwarring te zorgen. Want we hebben nu bijvoorbeeld over een motie die met zorg is opgesteld door Fractie van Waardhuizen. Maar waar hebben we het nu eigenlijk over? Want de raad beschikt niet allemaal over dezelfde informatie. Daarom heeft GroenLinks een agenderingsverzoek voorbereid om een grote technische sessie te organiseren met elkaar als raads- en commissieleden, zodat we allemaal een duidelijk overzicht krijgen hoe het nu zit in Dordrecht met de afvalinzameling, de scheiding, ook een toelichting op

waar komt dat zwerfafval nou vandaan, wat is de problematiek daarachter? Zodat we daar allemaal onze technische vragen kunnen stellen dat we allemaal over dezelfde informatie beschikking beschikken en dat we allemaal vanuit dezelfde nulmeting hier politiek mee aan de slag kunnen gaan, zodat we niet gebaseerd op de mening of de feiten van een andere politieke partij dit onderwerp aangaan, maar juist met zijn allen als raad en dat agenderingsverzoek zullen wij morgen naar de griffier sturen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar mijn rechterzijde en u had aangekondigd onder een duo woordvoering van te maken. Dus pak het podium.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Ik zal rond rondom afval het woord voeren en mijn collega Noldus rondom de, hoe zou ik zeggen, homegrown energie, de Nederlandse energie. Voor wat betreft het afval, hebben we wel wat zorgen over dat er in de begroting wordt aangekondigd dat er voorbereidingen worden getroffen voor het invoeren van een recycle-tarief. En als je dan anno 2024 naar onze straten kijkt en ziet hoeveel zwerfafval er is, hoeveel bijplaatsingen er zijn, ook problemen met pasjes, dan lijkt het ons niet handig om voor te sorteren of de richting op te gaan dat je betaalt per zak of betaalt per gewicht. Wij voorzien daar veel problemen en willen eigenlijk van college vragen of de toezegging, dat zou misschien vanavond al kunnen, dat we niet gaan voorsorteren op zo'n recycle-tarief.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de overkant. Mevrouw Van Engelen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, mijn vraag aan de VVD is of ze ook hebben gedacht aan de huishoudens die er juist financieel op vooruitgaan of die minder gaan betalen aan hun afval als we per zak gaan betalen, want er zijn ook mensen die hier juist een voordeel uithalen?

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik noemde zojuist, dat weegt voor ons erg zwaar. De problemen die we voorzien voor iedereen in de stad of je de rekening misschien iets lager uitpakten, dan voor de ander weer wat meer als je dat anders verdeelt. Als de prijs daarvoor is dat de straten in sommige wijken nog vuiler worden dan dat ze nu zijn, dan is dat een hele hoge prijs en dat is niet iets wat we lichtzinnig moeten doen. En vandaar dat we daar onze twijfels bij hebben.

De voorzitter: Ik zie een vervolgvraag. Gaat uw gang, mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, nog een vraagje. Waar zit volgens de VVD die samenhang dat het dan nog dat de straat nog meer vervuild gaat worden, dat er nog meer zwerfafval gaat ontstaan?

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dat is denk ik heel simpel. Moment dat je het voor mensen kostbaarder maakt of in elk geval lastiger om je afval aan te bieden, dan is de kans niet denkbeeldig, denk behoorlijk groot, dat daardoor meer zwerfafval ontstaat.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oostenrijk had een vraag, daarna de heer Gorter.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik heb toch wat moeite met het beeld wat de VVD schetst dat heel Dordrecht is vervuild met zwerfafval. Dat is niet de werkelijkheid. De werkelijkheid is dat inderdaad in een aantal wijken er sprake is van dit soort gedrag, want het is gedrag van mensen, maar we moeten niet het beeld scheppen dat heel Dordrecht vol zit met zwerfafval. Het recycle-tarief.

Dat zit natuurlijk een beetje in het verlengde oftewel het niet aan het recycle-tarief willen, want dat houdt de vraagstelling eigenlijk in, dat zit een beetje in het verlengde met de motie van de Fractie van Waardhuizen om gewoon niet aan voorscheiding te beginnen omdat nascheiding dan hoeft u nooit te beginnen aan recycling.

De voorzitter: Kunt u tot de vraag komen, de heer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Hoe moet ik dat plaatsen? Betekent dat dat de VVD dan eigenlijk ook gewoon voorstander is van nascheiding, inmiddels?

De heer Kuhlmann: Daar wilde ik zo wat over zeggen. Dus als u mij toe staat, voorzitter, dan ga ik verder.

De voorzitter: Nee, dat sta ik niet helemaal toe. Jawel dat u hem straks antwoord, maar de heer Gorter had nog een vraag ook.

De heer Gorter: Ik heb nog een vraag voor de heer Kuhlmann, voorzitter, als het mag. In de gemeente Zwijndrecht werken ze inmiddels met het betalen per gewicht. Heeft u contact gehad met uw collega's van de VVD in Zwijndrecht om hun ervaring te ventileren, hoe dat daar aan toe gaat?

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik heb meer dan dat. Ik volg die ontwikkelingen in verschillende gemeenten en wat je ziet is in gemeente waar wordt begonnen met de invoering van zo'n diftar systeem, dat dat veel problemen oplevert. Dus jawel, daar heb ik oog voor.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder met uw woord voortzetten.

De heer Gorter: Dat is geen antwoord op mijn vraag. Heeft u contact gehad met uw collega's van de VVD in Zwijndrecht over de problematiek daar?

De voorzitter: Een korte ja of nee. De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, we hebben altijd contact met collega's.

De voorzitter: Daar moet u het mee doen.

De heer Gorter: Voorzitter, over dit onderwerp.

De voorzitter: De heer Gorter, daar mag u het mee doen. Ik wil de heer Oostenrijk vragen om goed op te letten of uw vraag wordt beantwoord straks. En dan kan de heer Kuhlmann verder met zijn woordvoering.

De heer Kuhlmann: Dan ga ik meteen door naar de motie van de Fractie van Waardhuizen. Zoals die nu is geformuleerd, is het wat betreft ons iets te kort door de bocht om dat meteen te doen. Er zitten voordelen aan en ook nadelen aan.

Maar ik hoorde de heer Stam al zeggen in zijn woordvoering dat hij nog een tweede versie in zijn binnenzak heeft zitten. Daar ben ik wel benieuwd naar, want ik kan daar meteen ook bij zeggen, de handreiking die ik hoorde vanuit GroenLinks, die is wat ons betreft wat mager om het op een grote hoop te gooien bij een beeldvormende sessie waar misschien dan bij alle, er is natuurlijk veel te zeggen over het afval om er dan nog vijf of tien minuutjes beschikbaar te hebben om heel kort in te gaan op nascheiding, dat is de te kort. Dus wat ons betreft zou het best de moeite waard zijn om hier echt goed voor te zitten om daar een sessie te hebben speciaal over een nascheiding en misschien ook aan de hand van een notitie of van wat ervaringen die er in andere gemeenten mee zijn. We hebben daar natuurlijk zelf in Dordrecht ook al ervaring mee, maar niet als piepklein onderdeel van een sessie die over alles wat met afvalbeleid te maken heeft te doen.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van mevrouw Van Engelen. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, ik denk dat ik de heer Kuhlmann erg blij kan maken, want dat is zeker gewoon één groot onderdeel van die technische sessie en als het wenselijk is kunnen we technische sessies natuurlijk gewoon verlengen en kunnen we alles erbij stoppen. Dus als we nog toevoegingen zijn aan ons agenderingsverzoek dan hoor ik die graag en dan pakken we het met zijn allen op, zodat iedereen...

De voorzitter: Dat hoeft niet nu, dat kan per mail. Heeft u de heer Oostenrijk een antwoord gegeven?

De heer Oostenrijk: Toch een vraag over de technische sessie die GroenLinks wil organiseren, want ...

De voorzitter: Want maar klein momentje, want u gaat nu een vraag stellen aan GroenLinks? Maar we zijn bezig met de woordvoering van de heer Kuhlmann. Dus is de heer Kuhlmann klaar met zijn woordvoering? Nee, dan ...

De heer Kuhlmann: En sowieso daarna komt natuurlijk de heer Noldus. Nog één punt voor wat betreft de vraag van GroenLinks over het groenonderhoud. Een verschuiving, daar zijn we geen voorstander voor om meer aan bomen te doen ten koste van het bijhouden van de struiken en andere begroeiing. Dat is ook belangrijk, zeker met oog op verkeersveiligheid en allerlei andere redenen. Mensen willen gewoon dat hun wijk er verzorgd bij ligt en dan moet het niet tot aan je oksels groeien. Het andere is het onderdeel van adoptie van groen. Daar zien we wel wat in, dat gebeurt natuurlijk voor een deel ook al. Je hebt natuurlijk rotondes die door bedrijven worden geadopteerd, dat is een hele mooie, dat groen daar, dus wat dat betreft op dat onderdeel kunnen we elkaar vast wel vinden. En dan ben ik klaar.

De voorzitter: En heel eerlijk, ik ben uw vraag vergeten, de heer Oostenrijk. Heeft u een antwoord gekregen op uw vraag van de heer Kuhlmann?

De heer Oostenrijk: Ik kon hem net nog niet stellen. Want die is bedoeld voor GroenLinks, dat was mijn ...

De voorzitter: Nee, u had eerder een vraag gesteld aan de Kuhlmann en ik ben eerlijkheidshalve die vraag vergeten. Maar hij zou aan het einde van woordvoering uw vraag beantwoorden.

De heer Oostenrijk: Ja, ik heb hem weer. Dat ging even om de relatie tussen de motie van Waardhuizen en het uitstellen van de diftar, oftewel is hij het in de grond van zijn hart niet eens met de motie van Fractie van Waardhuizen?

De voorzitter: En dat kan heel kort, de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Wij vinden dat een interessante optie, maar we zijn nu niet overtuigd dat je dat per direct moet invoeren. Vandaar de motie zoals hij nu ligt niet, maar interessant om daarnaar te kijken.

De voorzitter: Helder. Dan de heer Noldus of zie ik mevrouw Jager, nog een vraag voor de heer Kuhlmann? Wat zegt u?

Mevrouw Jager: Probeer pas zes keer interruptie te plegen.

De voorzitter: Oké, ach. Wat rot voor u.

Mevrouw Jager: Goed. De heer Kuhlmann heeft het over dat het interessant zou zijn om bepaalde dingen te bekijken in de technische sessie en ik zou willen voorstellen dat u daar dan bij ook meeneemt, iedereen trouwens, dat er op dit moment in twee wijken experimenten, proeven gepleegd worden met een soort kleine milieuparkjes, waar glas, plastic, karton en kleding en zo, allemaal in komt, grote containers gewoon buiten gedaan worden, ook het plastic dus. Gewoon met de zakken in die bak.

En ik moet eerlijk zeggen dat in een kleine twee weken tijd de buurt al aardig op vooruitgegaan is, waar ik het zie. Dus ik zou dat punt toch ook graag zien dat dat meegenomen wordt in het bespreken van hoe dat gaat.

De voorzitter: Daar hoeft niet op ... Reageer daar maar heel kort op dan.

De heer Kuhlmann: Prima idee. Wat ons betreft zijn er geen taboes om het afvalprobleem aan te pakken.

De voorzitter: Top. Dan hoop ik dat de heer Noldus iets minder tijd nodig heeft, zodat iedereen nog aan het woord kan komen. Maak er iets moois van.

De heer Noldus: Dank u wel, voorzitter. Het is denkbaar dat voor 2040 de eerste small modular reactors in Nederland worden gerealiseerd, aldus Berenschot in een eindrapport naar de verkenning van de aanpak van deze kleine modulaire kerncentrales. En deze verkenning is naar voren gekomen uit een opdracht tot een pilot project die vanuit de

Kamermotie is meegegeven om naast traditionele kerncentrales ook aan de slag te gaan en verkenningen te gaan doen, de mogelijkheid om zo'n modulaire bouwbare en op kleinere gebied neerzetbare centraal op verschillende plekken in het land neer te zetten. En de provincie heeft deze opgave deels tot zich gekregen en gaat ook een verkenning doen met gemeenten.

En het doel van dit proces, van deze pilot, is het simuleren van de aanpak en een ontwikkelproces, en ook het anticiperen op de toekomstvisie en de doelen om dit soort centrales te gaan realiseren.

De voorzitter: Dank u. Ik zie een interruptie van de heer Damen op uw verhaal. Gaat uw gang.

De heer Damen: Mijn vraag is, waarom is dit nou interessant voor middelgrote gemeentes zoals Dordrecht. Waarom moeten wij in hemelsnaam hierin een vooroplopende rol hebben, want dat kost ons heel veel inzet van deskundigheid. Laat de anderen dit wiel uitvinden en dan volgen wij netjes als de slimme oplossingen bedacht zijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Noldus en daarna zie ik ...

De heer Noldus: Op zich ben ik blij met die vraag, want dat haalt een stukje van het verhaal naar voren. Want we hebben natuurlijk nogal een opgave rondom de energietransitie en de drukte rondom het net en de kosten die daar mee gemoeid zijn, ook hier in Dordrecht. En je ziet eigenlijk, en daar komt deze motie en deze actie vanuit de provincie ook naar voren, als iedere gemeente denkt zoals de Partij van de Arbeid hier in Dordrecht, dan komt er in 2040 geen dergelijke centrale en dan blijven we met de riemen roeien die we nu hebben en dat zou wel eens nou niet perse de juiste weg kunnen zijn of onvoldoende kunnen zijn. Dus wat ons betreft is het zaak om deze opgave die rond kernenergie op verschillende plekken in het land gerealiseerde centrales wordt, is er ook lokaal, is dat mogelijk?

In Den Helder is men ook aan het kijken naar of dat een oplossing biedt voor bedrijventerreinen waar zeer grote krapte zit op het energienet en wij zouden dat goed vinden, voorzitter, en dat is ook de oproep die we eigenlijk ook aan het college en aan de rest van de commissie willen doen, als we bereid zijn om vanuit Dordrecht met de regio invulling te geven aan het verzoek van de provincie, omdat als geen enkele gemeente dat doet, dit soort vraagstukken op de plank blijven liggen en oplossingen voor Nederland ook uitblijven. En uiteindelijk is dit nu ook iets, want het gaat om inderdaad om een deel van de capaciteit van de gemeente, maar niet zozeer alleen om kosten van de gemeente, want dat zit juist vanuit het ministerie Groene Groei, moet ik tegenwoordig zeggen, en vanuit de provincie, financiering, denkkraft en partijen achter, om juist dit soort initiatieven met de markt te toetsen, zodat we hopelijk, voorzitter, en dat is een afronding van gelijk mijn betoog en het antwoord aan de Partij van de Arbeid, bij kunnen dragen aan meerdere oplossingen dan we eerder in de Regionale Energiestrategie hebben opgeschreven met elkaar.

De voorzitter: Ik zag nog wel een vervolgvraag van de heer Damen. Gaat uw gang.

De heer Damen: Zou het niet, als je zegt de uitkomst dat er niets gebeurt, zou mij het liefst zijn? Maar als je het al zou willen, zou dan niet het meest westelijke puntje van het havengebied van Rotterdam veel aantrekkelijke locatie zijn om dit soort, in mijn ogen, riskante projecten te starten?

De voorzitter: Helder. De heer Noldus, is Rotterdam geen betere plek?

De heer Noldus: Voorzitter, eerst de opmerking van de Partij van Arbeid dat het beter is als er niks gebeurt, vind ik nog een tamelijk schokkende opmerking. Ook gezien de politieke vraag die zo meteen door de Partij van de Arbeid wordt ingebracht over de energietransitie en ook in de situatie op het energienet en de oplossingen die we dus daar blijkbaar voor nodig hebben. Dus dat schok me ten eerste wel, moet ik zeggen. Ten tweede is Rotterdam geen betere locatie. Rotterdam is een van de locatie bij de Maasvlakte voor een traditionele grote kenniscentrale die een andere rol heeft dan de small modular reactors zoals modulair en standaard beschikbaar zijn op verschillende plekken in het land een oplossing kunnen bieden met andere toevoegde waarde, andere schaal en ook andere veiligheidseisen. Dus Maasvlakte, zeker, wordt naar gekeken voor een traditionele bouw, maar niet voor deze.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag mevrouw Van Herwijnen, die wil graag een vraag stellen. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank je wel. Als je dit al zou willen, wat de Partij van de Arbeid ook al zei, waar had de VVD dan in Dordrecht zoiets dergelijks bedacht?

De voorzitter: De heer Noldus, heeft u daar al een gedachte over? Mag kort. Ja of nee mag ook.

De heer Noldus: Het antwoord is dat het complex is en daarom is de opgave en de uitnodiging die komt, zo belangrijk om samen met de provincie de aanpak, de eisen en de contouren en veiligheidsimpact te gaan bepalen.

De voorzitter: Helder. Ik wil toch vragen korter op de vragen te beantwoorden, want ik zie hier nog drie vragen voor u. De heer Oostenrijk, mevrouw Van Engelen en daarna de heer Laban.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, als het gaat om de kerncentrale, ik vind het een non-discussie om het hier in het eiland van Dordrecht over te hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, dank u wel. Ten eerste sluit ik me ook aan bij de vraag van Partij voor de Dieren, dat was mijn eerste vraag. Ten tweede, we hebben als door de gemeente, de raad en het college en iedereen samen hard gewerkt aan wind, zonne-energie, wat willen we nou precies? Waar moet dat gebeuren? Dat gaat veel ruimte innemen. Daar zijn we hard voor bezig. Dat is echt duurzame en veilige energie. De risico's van kernenergie, die kennen we allemaal. Dus mijn vraag aan de VVD is eigenlijk, hoe hebben ze die afweging gemaakt om nu toch halsoverkop naar iets te grijpen wat veel meer risico met zich meebrengt voor de Dordtse inwoners en veel minder duurzaam

is dan de koers die we al zijn ingeslagen en waarschijnlijk ook weer meer geld gaat kosten, want het is weer een nieuwe investering?

De voorzitter: Helder. De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, kort op het laatste te reageren. Want het is niet alsof we nu met een voorstel komen dat er volgend jaar ingebouwd moet worden, maar je ziet dat deze opgave voor het land er eentje is die gaat helpen in die energietransitie. Het waait niet altijd, de zon schijnt niet altijd, dus de oplossing waar nu wordt ingezet naast alle ruimtelijke issues die dit geeft, is het energienet ook gebaat bij allerlei schone energie die in constante mate wordt toegevoegd, ook op moment dat er geen zon is en geen wind waait. Dit soort oplossingen, die helpen juist bij de energietransitie. Dus ik hoop dat juist ook GroenLinks aan onze zijde te vinden.

De voorzitter: Dank u.

De heer Noldus: En deze oproep is echt een oproep om die verkenning met die provincie te gaan doen en niet om er morgen één neer te gaan zetten.

De voorzitter: De heer Laban, gaat uw gang.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Een vraagje aan de heer Noldus.

Ik begrijp uit uw woordvoering dat u denkt over kleine kernenergiecentrales, maar zit het probleem wat we ervaren nu in de energieproductie of zit het juist in de hoogspanningslijnen die er zijn, die juist zorgen voor de energie zoals dit op de plek komt waar we nodig hebben? Is uw oplossing gericht juist op een soort kleine hoogspanningslijn in Dordrecht of op een andere manier?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, de vraag zit ook de term kerncentrale en het is een vorm van kernenergie, maar niet de omvang van een kerncentrale. Ik denk dat het goed is om te zeggen omdat we het hier hebben over een kleinschalige modulair, ik weet de afmetingen niet exact, maar klein en compact, die je ook vlakbij het verbruik van stroom kunt gaan inzetten. Uiteindelijk gaat het niet alleen om het genereren van energie, het gaat ook om het afnemen en het bij elkaar brengen van vraag en afnemer. En daar is dit juist een instrument voor wat kan bijdragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik rond en dan zit ik, hebben wij nog één vraag van de PvdA. Wilt u deze toelichten, de heer Damen?

De heer Damen: Voorzitter, dat heeft vooral betrekking op het verduurzamen van appartementencomplexen van particulieren of particulieren een groot deel van de appartementen in eigendom hebben. Waar het gaat om woningen van coöperaties, ligt

er een programma, waar het gaat om eengezinswoningen van particulieren, is het niet heel complex om zelf over te gaan tot verduurzaming. Maar met name waar het gaat om appartementencomplexen met VvE's is er een probleem om de hele groep van eigenaren mee te krijgen in de verduurzaming. En daar zijn al aanzetten gepleegd om die mensen voor te lichten, bij elkaar te krijgen. Dat heeft tot nu toe heel weinig resultaat gehad. Het gaat vaak om mensen die hoog in de hypotheek zitten, om noodkopers, die niet in aanmerking kwamen voor een sociale huurwoning.

Hebben vaak voor te veel geld een appartement gekocht, hebben hoge hypotheeklasten en hebben moeite om het geld op te brengen voor investeringen, verduurzaming. Daar zouden we meer op moeten inzetten om die mensen ook mogelijkheid te geven om te verduurzamen en te besparen op energielasten.

De voorzitter: Helder en ook goed kort. Misschien inspirerend ook voor sommige mensen in ons midden. Dan kijk ik even rond, want wie heeft er een woordvoering? En ik zie de SP, de heer Hartmeijer en daarna mevrouw Jager en daarna de heer Oostenrijk.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Over de motie van de heer Stam. Het is in ieder geval goed dat we hopelijk zo snel mogelijk afscheid gaan nemen van die gele zakken voor plastic, ook die liggen regelmatig opengescheurd op straat, omdat er toch voedselresten in zitten. Dus dat heeft de langste tijd wel gehad. Bij hoogbouw komen er bakken, dat vinden we goed. In de basis zien wij wel de noodzaak of meerwaarde eigenlijk om plastic apart te verzamelen en inderdaad ook glas. Maar dat kan alleen als je dat goed organiseert en mensen dat aanreikt. Met bakken voor plastic in flats kan dat, als mensen bereid zijn dat te doen.

Maar dat het afvalprobleem in bepaalde wijken erg groot is en dat er iets moet gebeuren, is glashelder. Wij hebben ook wel voorbeelden gezien in steden waar nascheiding toch wel voor resultaat zorgt. We hebben er eigenlijk nooit echt dogmatisch ingestaan in die discussie voor- of nascheiding. Wat het meest optimale resultaat geeft, heeft onze voorkeur, want in bepaalde delen van de stad loopt het nu echt de spuigaten uit. Dus wij voelen wel mee met de zorg van de heer Stam. Over diftar, dat heeft men in Zwijndrecht en ik heb al van meerdere kanten begrepen dat er vanuit die gemeente ook wel afvaltoerisme is ontstaan doordat bepaalde bewoners in andere gemeenten hun afval dumpen, dat lijkt me niet de bedoeling. Over kerncentrales, kernenergie is echt veruit de duurste vorm van energieopwekking die er bestaat. En bouwbedrijven staan echt niet te springen om hier in te stappen.

De voorzitter: Ik zie een interruptie, de heer Hartmeijer. De heer Noldus, gaat uw gang.

De heer Noldus: Een vraag aan de SP. Want op zich, het eerste statement, kun je over twisten hoe je kijkt naar energieprijzen. Maar er zijn ook heel veel sommen waarin kernenergie een stuk betaalbaarder is dan andere energievorm. Maar de vraag die ik heb aan de SP is vooral gericht op het tweede punt wat de heer Hartmeijer zei en dat is mij zojuist ontschoten. Bouwbedrijven, exact, bedankt voor de herinnering. Want we zien ook eigenlijk in die discussie, ik begon met een stukje uit het advies van Berenschot en die concludeert eigenlijk ook, we verwachten dat rond 2040 de eerste in Nederland staat. Maar iemand moet wel of in ieder geval de overheid en lokale overheid moet wel die stap gaan zetten om samen met marktpartijen te gaan verkennen wat de

mogelijkheden zijn en wat de contouren zijn en wat er ruimtelijk ook nodig is. Is de SP wel bereid om te zeggen, we zien wel dat dat proces met marktpartijen genomen moet worden om überhaupt te zorgen dat dit soort initiatieven tot stand kunnen komen om dit soort dit initiatieven met provincie te starten?

De voorzitter: De heer Hartmeijer, gaat uw gang.

De heer Hartmeijer: Het kabinet is natuurlijk ook van plan om kerncentrales toe te voegen. Ik heb daar nog weinig concreets van gezien. Ik ken ook voorbeeld uit het buitenland, Engeland en Azië-landen waar ze dat echt niet van de grond krijgen. In Finland is er onlangs een paar kerncentrales open gegaan. Dat heeft vijftien jaar vertraging opgelopen, enorme kosten voor de belastingbetaler. Wij zijn daar heel sceptisch over, wij zien daar echt heel weinig brood in.

De voorzitter: Helder. Gaat u door met uw woordvoering.

De heer Hartmeijer: Dan nog de vraag van de Partij van de Arbeid. Dat is een brede vraag, maar om even in te zoomen op Woonbron als voorbeeld. Die zijn helaas vrij laks als het gaat om verduurzamen. Oudere woningen laat men versloffen, wordt niet in geïnvesteerd en uiteindelijk dan maar afbreken. Gisteren was ik nog in Krispijn. Prachtige oude pandjes, nu goed betaalbaar, staan op de rol voor sloop. Dat is eeuwig zonde, want die krijg je nooit meer terug.

De voorzitter: U kunt weer verder met de kano. Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Dank u wel. Dan word ik altijd gelijk benieuwd, waar staan die pandjes in Krispijn?

De voorzitter: Oh, dat was een vraag? Het was een introductie van uw woordvoering. Gaat uw gang.

Mevrouw Jager: Hoor ik straks wel. Wil even de antwoorden geven voor op de vragen die gesteld zijn, hoe wij erover denken. De motie nascheiding, in principe zijn we gewoon helemaal voor nascheiding, maar dat neemt niet weg dat totdat het zover is, dat je dus gewoon met een aantal goede dingen door moet gaan en dat je inderdaad andere dingen moet onderzoeken ook. Ik vind die stapels containers die overal staan of bakken, waar dus van alles verschillend ingestopt kan worden, is voor het moment een goede oplossing, maar het ziet er natuurlijk niet uit. Dus het zou veel beter zijn als het of ondergrond komt of in ieder geval niet zoals het nu is, maar voor het moment gaat de wijk er wel beter uitzien dan die deed. En voor het moment vinden wij dat dus een goede oplossing als glas en plastic in ieder geval apart blijven en dat ondergronds komt en uiteindelijk resulteert in nascheiding. Dat zou ons ideaal zijn. Worden bewoners en instellingen voldoende ondersteund voor de energietransitie? Ja, wij vinden van wel, want er is veel beschikbaar. Als je dus op de website van de gemeente kijkt, dan is daar een hele sectie over energiehulp, subsidies op energiebesparende maatregelen, hulp en daarbij regionaal energiebeleid heet dat gedeelte van die website, er is van alles mogelijk. Mensen moeten het wel willen, maar ze komen dus wel met bakfiets en zo wel naar je toe en dan kun je dan voor inschrijven op een gegeven moment en dan komen ze ook, dus in principe is dat wel zo, dat ze voldoende ondersteund kunnen worden.

Participatie van bewoners in groenonderhoud, wordt dat voldoende benut? De vraag van GroenLinks. Volgens ons kan dat wel beter en aan de andere kant zie ik dus ook gewoon in wijken dat mensen dus gewoon zelf perkjes bij hun voor de deur lopen te onderhouden en dat zijn niet dan altijd de jongste die dat lopen te doen.

Dat valt me dan ook altijd weer op. Dus dat zou nog wel een boost kunnen krijgen, maar je kunt mensen dat niet verplichten dat als het niet hun tuintje is. Nee, je kan het ze niet verplichten, dan moet je zorgen dat ze het gaan willen. Is het wenselijk dat college voorbereiding wil treffen voor de invoering van diftar? Daar hebben wij alleen maar een hardgrondig nee voor over. Want sinds dat we dus tarieven in zijn gaan voeren voor het weghalen van groot grofvuil, bankstellen en tafels en dergelijke, hebben we nog nergens zoveel snel uit de grond groeiende bankstellen gezien als hier. En wegbrengen naar het milieupark, dat doet men eigenlijk niet. Ze zetten het gewoon ergens neer, dus nee, dat vinden wij niet zo een goed idee. We hebben eigenlijk liever dat gewoon het ouderwetse opbellen voor een afspraak om op te halen, dat terug zou komen. Willen we meer ruimte geven om samen met de regio Drechtsteden mee te werken aan het onderzoek naar kleinschalig kernenergiecentrales? Ik hoor ook weer allerlei protesten ook over kleine energieke centrale. Ik zou zeggen, kan best zijn dat in Finland helemaal fout gelopen is, maar ik zou in navolging van Noorwegen, zou ik toch dat eens willen lezen, dat u dat leest hoe dat in Noorwegen gegaan is?

Die hebben kleine regionale kerncentrales, kernreactors, die hebben dat probleem van een heel groot land en als je groot centrale hebt, moet je energie over een heel groot deel van het land vervoeren, willen mensen het kunnen gebruiken en die zijn dus begonnen met kleine regionale reactoren en die zijn er heel erg tevreden over. Dus misschien is dat een, ik zeg niet dat eiland van Dordt, nee, we hebben het over regio's, per provincie, per regio en dan heb je dus twaalf, veertien, twintig kleine reactoren over het land verspreid. Het is een idee, maar ik zou in ieder geval voordat iedereen begint te brullen, moeten we nooit aan beginnen, daar ook eens een keer naar kijken, naar dat project.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Jager: Wordt er voldoende proactief ingezet voor de verduurzaming van de huizen, nu de gasprijzen weer stijgen? De vraag van de heer Damen, Partij van de Arbeid. Juist omdat het om particuliere verhuurders gaat, denken wij dat het onvoldoende bekend is. Het is net wat u zei, de stichting en de woningstichtingen, dat is bekend. Die bepaalde programma's zijn er, maar dit juist niet, dus dat is maar hoe je daarachter zou moeten komen. Daar hebben wij ook geen idee van. En dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oostenrijk, gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik loop de puntjes maar even na. GroenLinks heeft een tweetal vragen gesteld en die verwonderen me enigszins, want de ondertoon van die vragen is dat eigenlijk, het wordt, want anders stel je die vragen niet, worden de bewoners wel voldoende ondersteund en dat zit ook, wordt de participatie wel voldoende benut? Ik lees daar niets anders uit dat het een kritiek is op de eigen wethouder. Dus ik

ben erg benieuwd wat haar reactie gaat worden of anderszins had ik graag gezien welke voorstellen GroenLinks doet als ze vindt dat het onvoldoende is, welke voorstellen ze doet om dat te verbeteren. Concreet.

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, daar zal ik maar gelijk op antwoorden. Dank u wel. Zoals ik al in mijn woordvoering ook zei, gebeurt er heel veel ook al wel, maar we constateren ook dat in de tijd waar we nu zitten, we zijn al die tijd goed bezig geweest, maar we kunnen natuurlijk ook de keuze maken om nog meer te doen. Want het is niet voor iedereen toereikend genoeg. Dat is een politieke keuze die we samen kunnen maken. Daarom leggen wij die vraag op tafel, dat we die opdracht aan het college kunnen geven. En als bijvoorbeeld gaat over het groenonderhoud en de participatie van bewoners, wij hebben natuurlijk de afgelopen tijd veel gezien dat het echt moeilijk is om het geld daarin te verdelen en dat we allemaal die groenvoorzieningen op een hoger niveau zouden willen tillen. Dan moeten we samen nadenken over alternatieven. Dus zeker geen kritiek op het huidige college, want we zijn al met al echt best goed bezig, alleen we moeten wel blijven nadenken over, wat kunnen we nog meer, willen we nog meer en moeten we ergens schuiven om het nog beter en efficiënter te maken?

De voorzitter: Helder. Gaat u verder met de woordvoering, de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ik heb al het een en ander gezegd over het diftar verhaal, maar eigenlijk de link die had ik nog liggen, die vraag aan GroenLinks, die stelt voor een technische sessie. Er is niks politieker dan over dit onderwerp een technische sessie te houden. Dus mijn vraag, via u aan de wethouder is, wat zou het nut zijn van een technische sessie, anders dan dat van het over de politieke inhoud gaan hebben? Dus we hebben dit systeem, voeren we nu al jaren, dus ik vraag me in gemoede af wat de zin gaat worden van de technische sessie, anders dan dat GroenLinks wellicht het anders in geregeld wil hebben.

De voorzitter: Ik raak een beetje in de war van deze woordvoering.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, ik ga proberen per interruptie netjes te vragen.

De voorzitter: Maar hou het kort alsjeblieft.

Mevrouw Van Engelen: Ik ga proberen kort te doen. Is de heer Oostenrijk het met mij eens dat het erg rommelig is? Er is veel ontevredenheid vanuit de politiek over hoe het hele afvalstelsel is ingericht. Er komen allemaal geluiden naar boven, allerlei verschillende. Dat wordt rommelig en niet elk raadslid beschikt over dezelfde informatie. Is het daarom niet handig om met elkaar technisch, niet politiek, eerst technisch te spreken over hoe is het nu in elke wijk geregeld, zodat we daarover allemaal een politieke mening kunnen baseren. Is dat niet handiger dan gelijk de politiek in?

De voorzitter: De heer Oostenrijk, vindt u dat handig? Ja of nee?

De heer Oostenrijk: Vooralsnog niet, voorzitter, maar ik wacht graag de reactie ook van de wethouder af.

De voorzitter: En de heer ... Zijn bordje is weg ... Kuhlmann, sorry, ik was hem even kwijt.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, ik hoorde de heer Oostenrijk zeggen, het is eigenlijk gewoon een politieke keuze en dan ben ik heel benieuwd, wat is een politieke keuze van hem, van CDA, voor wat betreft diftar afrekenen per zak of per gewicht. Goed idee of niet?

De voorzitter: Dank u wel. Is dat een goed idee of niet, de heer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Dat blijkt als de uitrol en de consequenties van die diftar duidelijk worden, want die kennen we nog niet.

De voorzitter: Oké, dank u wel voor dit antwoord. Ik ga heel even de commissie aankijken, want ik werd hier heel erg enthousiast van. En ik vind het leuk dat er een debat is, maar ik zie dat we nog dertien minuten hebben. We hebben hier maar een uurtje. Waar is er behoefte aan? Heeft iemand nog heel erg de behoefte van, ik wil echt nog mijn zegje kwijt over een aantal vragen die zijn gesteld of over de concept motie? Of zeggen jullie, we zijn nu wel benieuwd naar de antwoorden van de wethouder?

Dat laatste. Dan gaan wij richting wethouder. Ze heeft zeven pagina's volgeschreven, dus dat komt goed in die dertien minuten.

Mevrouw De Jonge: Dank u, voorzitter. Ik zal dat maar niet helemaal gaan voorlezen. Nee, grapje hoor. Laat ik het even opknippen. We hebben energie, we hebben afval en we hebben nog groen. Beginnende bij energie. Vragen over wordt er een voldoende ondersteund en eigenlijk ook daaraan gerelateerde vraag PvdA van en bedienen we ook de mensen die in VvE's constructies zitten, in complexen zitten. We doen echt ontzettend veel. Volgens mij Beter Voor Dordt gaf al hele opsomming van wat we op dit moment doen. We zetten echt alles in wat we kunnen inzetten, helpen de monumenten, we helpen de particulieren met lage WOZ-waarde op dit moment via de isolatie aanpak. Dat is een pilot op De Staart en als die wat verder is, kunnen we ook verder in de stad gaan uitrollen. Dus komen de andere wijken ook aan de beurt. We zijn regelmatig in de wijk om voorlichting te geven. Er gebeurt ontzettend veel. Kan er nog meer? Ja, maar dan heb ik echt wel geld nodig. Ik heb nu echt het hele budget wat ik heb gekregen van het Rijk, zet ik in om optimaal te kunnen benutten. En volgens mij doen we dat ook. We zorgen voor de bekende werking als we het één wijk hebben gedaan, dat we daar andere wijken van mee laten profiteren door de ervaring die is opgedaan. Maar goed, het is al nu aan de politiek om te zeggen, als u meer wilt om mee te denken dan van hoe we dat kunnen gaan vormgeven.

De voorzitter: Interruptie van de heer Damen. Gaat uw gang.

De heer Damen: Ik vind het prettig om te horen, voorzitter, maar ik heb ook veel behoefte aan informatie over wat we nu al doen en wat het succes van die activiteiten die we doen is? Want ik hoor ook dat bij VvE's het succes beperkt is.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, daar gelijk op inhakend, de VvE's. Ik ben gisteren bij een informatiemiddag geweest van speciaal voor VvE's.

We hebben ons als Dordrecht aangesloten bij het landelijk initiatief VvE-versnellingsagenda Verduurzaming, oftewel, we gaan meedoen met een aanpak. Die aanpak hebben wij ook in Dordrecht helemaal maatwerk gemaakt voor Dordrecht. Gisteren zaten er ongeveer 25 VvE's in de zaal. Die hebben we toegesproken. Er zijn landelijke VvE adviseurs, onafhankelijke adviseurs geweest om ze te informeren. We hebben een cursus aangeboden die ter plekke al vol geschreven werd met mensen die willen. We hebben in deze aanpak ook afgesproken dat we kijken naar de eerste waar we ook echt meters kunnen gaan maken. Zij krijgen echt vanuit de gemeente de advisering en de ondersteuning om ook er slagen te gaan maken. Dus ik hoop dat ik u daarmee gerust stel dat we volop aandacht ook voor deze groep hebben en daar ook echt concreet middelen en capaciteiten voor inzetten op dit moment.

De voorzitter: Ik zie een vraag van de Partij voor de Dieren. Mevrouw Van Herwijnen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. Ik ben het inderdaad mee eens, dat we best veel doen als het gaat om hulp bij wat kleinere maatregelen of maatregelen bij isolering.

Maar kunnen wij of doen wij ook als het gaat om hulp bij de technische mogelijkheden van het gas af, ze ondersteunen van wat zijn de mogelijkheden voor een woning of een pand om van het gas af te gaan?

De voorzitter: Helder. Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter. Twee antwoorden. Iedereen die wil, die kan een advies krijgen hoe zijn, haar woning inderdaad aardgasvrij kan worden. Dan heb je een adviesrapport, maar in ieder geval weet wat je moet gaan doen. We hebben niet voldoende middelen om te zeggen, we gaan alle 55.000 woningen in Dordrecht individueel begeleiden. Wat we wel doen, dus we krijgen gericht geld van het Rijk, vanuit het isolatieprogramma, om EFG-labels en WOZ-waarde van minder dan 308.000 euro om die te mogen helpen. Dus daar hebben we een hele aanpak voor ontwikkeld, wat we zeiden, zijn we op De Staart begonnen met drie straten, binnen no-time krijgen we de vraag van omliggende straten, wij willen ook meedoen dus we schalen nu al op naar het hele niveau van De Staart. Dus daar gaan we echt kijken in de woningen met de mensen van hoe ziet uw woning eruit? Wat kunt u gaan doen? En helpen we ze ook echt om de eerste stap te maken en ze het perspectief te geven hoe ze zelf verder kunnen. Dus zo concreet zitten we op dit moment in de wedstrijd met de ondersteuning die wij bieden. Acht minuten. Het laatste nog even over particuliere verhuurders. Deze hebben we als gemeente vorig jaar allemaal aangeschreven om hen erop attent te maken dat er wettelijke verplichtingen zijn in het kader van verduurzaming voor hun huurders. En we hebben ze ook aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat de huurders ook hun energierekeningen kunnen blijven betalen. En we hebben daar ook weer ondersteuning geboden dat de huurders zich kunnen melden bij een bureau wat we hebben ingehuurd om eventueel als het nodig is, ook een wat zakelijker manier het aanschrijven van de verhuurders in Dordrecht. Ik denk dat dat even op in energiegebied. Afval. Afval komt inderdaad met grote regelmaat terug. Op 3 oktober van 2023 hebben we een commissie gehad over nascheiding.

Toen hebben wij andere gemeenten laten langskomen om te vertellen hoe het werkt met voor- en nascheiding, de voor- en nadelen. Ik hoor dat daar nog steeds behoefte aan is. We kunnen het nog keer in beeld gaan brengen met elkaar, kan in een technische sessie, kan in een aparte sessie, dat laat ik aan u om dat met de griffie af te stemmen. Belangrijkste is wel om te weten dat u heeft eigenlijk in 2021 besluit genomen om bronscheiding te gaan doen. Dat is een implementatieplan geweest en dat vind ik echt heel mooi, want je ziet ook dat het heel effectief is. We doen het fase voor fase. De laagbouw is geïntroduceerd, we zitten nu midden in de uitrol van de hoogbouw, dat is medio 25 klaar. Dat betekent dat alle stappen die gemaakt zijn op de fysieke kant van diftar, om het zo maar te zeggen, gerealiseerd zijn. Iedereen heeft de mogelijkheid om bij de bron te kunnen scheiden. Volgende en dat is de laatste stap, dus de recycle-tarief, is dat je de financiële maatregel ook nog invoert. We zien alles wat wij gedaan hebben, samen met HFC, alle investeringen zitten in de bronscheiding. Dus dat wil ik wel meegeven dat we dat proces al vanaf 2021 aan het doorlopen zijn met elkaar.

Maar goed, als u zegt, wij willen opnieuw het gesprek erover aangaan, dan kan dat en dan zullen we ook dit soort zaken voor u in kaart moeten brengen wat de consequenties zijn van het eventueel stopzetten van het huidige systeem. Diftar, dat gaan wij uiteraard met u over in gesprek. Als het goed is, zit er in december in het college het voorstel dat we naar uw raad willen sturen. Om u mee te nemen en de verschillende wijzen van recycle-tarieven, wat de voor- en nadelen zijn, voor mij is dat het ideale moment om met elkaar in gesprek te gaan van hoe kijkt Dordrecht naar het recycle-tarief? Dat zou ik als college aan u willen meegeven om dan die sessie daarvoor te gebruiken en in te zetten. En dan kunnen we ook inderdaad de ervaringen uit andere gemeenten die het hebben ingevoerd of juist niet invoeren, met elkaar doorlopen. Even kijken. Dat was volgens mij het afval verhaal en dan hebben we als laatste nog, nee, nog het kernenergie verhaal. Die ben ik daarnet vergeten bij de energietransitie. De provincie die heeft inderdaad opdracht gekregen van haar Staten om hiermee te starten. Begin oktober heeft zij een brief naar de Staten gestuurd, Gedeputeerde Staten, van we gaan het uitzoeken, dus begin van '25 gaat de provincie haar onderzoeken starten en zij heeft al meegegeven daar alle gemeenten en andere stakeholders bij te gaan betrekken. Dus ik ga er vanuit dat we niet de vraag hoeven te stellen, maar dat wij binnenkort de vraag gaan krijgen vanuit de provincie waar we regelmatig regionaal overleg mee hebben ook, van beste regio, wij komen bij u langs, want wij gaan als provincie het traject starten. De reden waarom wij daar regionaal en ook lokaal tot nu toe nooit in onze strategie rekening mee hebben gehouden, zijn de argumenten die zijn ook gegeven, duurt nog heel lang voordat ze gerealiseerd kunnen worden en de betaalbaarheid is ook nog niet geregeld, maar wellicht met kleinere modules, waarbij ik begrepen heb dat ze nog steeds ongeveer twintig meter hoog zijn en drie, vier meter plus nog een veiligheidszones, ook qua ruimtelijke vraag moeten we hier dan goed naar gaan kijken met elkaar of wij dat op het eiland kwijt kunnen. Daarbij is het advies, wacht even de start van de provincie af. Dan heb ik nog als laatste het groen, het groen in de buurt. Er gebeurt inderdaad best wel veel in Dordrecht als je kijkt naar de verschillende straatjes. Wijkmanagers zijn aanspreekpunt als buurtbewoners zeggen, wij zouden wat willen. Er is ook een speciaal potje voor initiatief als dat nodig is, dus er kan ook al gebruik van worden gemaakt, wat dat betreft.

We kunnen er nog meer aandacht voor geven, maar iemand zei het ook terecht, het moet ook wel uit de inwoners zelf komen dat hij een adoptie wil doen en daarmee ook een verantwoordelijkheid overneemt die wij als gemeente hebben. Dat willen we op dat punt in ieder geval wel meegeven voor als u daar verder over zou willen nadenken en dan denk ik ...

De voorzitter: Ik zie een vraag van de heer Noldus, gaat uw gang.

De heer Noldus: Dank voor het antwoord van de wethouder op de proces met de provincie. Wethouder geeft aan dat het verzoek vanuit provincie verwacht voor het begin '25. Kan ik dat dan ook zien als toezegging om daar dat proces in ieder geval de afstemming over te gaan hebben met de provincie, even los van de uitkomst en vervolg, maar in ieder geval die bijeenkomsten en die start daarvan met de provincie in de regio te gaan doen?

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik kan niet namens een regio spreken. We zitten met zeven gemeente in een regio, dan zal ik mee moeten nemen naar die tafel. Maar het begint er wat mij betreft mee dat de vraag vanuit de provincie aan onze regio wordt gesteld. En dan gaan we daar uiteraard bestuurlijk serieus over spreken met elkaar.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Van Herwijnen. We hebben nog twee minuten, zeg ik tegen de commissie.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank je wel. Ook nog even een vraag aan de wethouder over die kleinschalige kernenergies. Ziet zij dat onderzoek een risico dat we achterover gaan leunen naar de uiteindelijke vergroening van de groene energie mogelijkheden? Dat we in een soort vertraging gaan komen?

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, nee, zou ik zeggen. Wij hebben onze eigen plannen en die laten wij gewoon doorgaan. Het is ook aan de provincie om te zeggen wat zij daar precies mee willen gaan doen. Ook een kernenergiecentrale heeft elektriciteit nodig om te draaien. We zitten in een netcongestie gebied, dus ook dat soort factoren moeten we allemaal mee gaan nemen om überhaupt de realiseerbaarheid op ons eiland af te kunnen wegen.

De voorzitter: Dank u. Dan kijk ik naar de klok, 21.59. Als hij heel kort kan, dan mag hij van mij.

De heer Damen: Voorzitter, de wethouder heeft ... gaat over adoptie van boomtuintjes. Elders in Europa is er ook vaak sprake van adoptie van hele tuin, een soort volkstuin, maar dan in de wijk. Is dat ook een mogelijkheid die in Dordrecht wordt uitgetoetst?

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik ken deze vraag niet, ik weet niet of dat leeft in Dordrecht. Mocht dat zo zijn, dan ook daarvoor geldt, klop aan bij de gemeente, bij de wijkmanager. En dan moet dat per initiatief denk ik bekeken worden, hoe zou de buurt dat willen oppakken?

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat er een nieuw idee is ontstaan voor een motie bij de heer Damen. Dan denk ik dat wij nu moeten afronden. Dat denk ik niet, dat weet ik zeker, want het is 22.00 uur. Wij gaan hier door met de volgende ronde, Levendig, Leefbaar en Veilig. Mocht u willen verhuizen, dan is dit het moment. En dan gaan we nu voor 2 minuten even schorsen, zodat we even snel kunnen roken.

5. Vaststellen Begroting 2025 - Levendig, Leerbaar en Veilig Dordrecht - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Van der Spoel
Commissiegriffier: De heer Boogaard
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. Ayverdi (DENK)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Laban (CU/SGP)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: Wethouder M. Merx.

De voorzitter: We gaan aan de derde ronde beginnen. En de derde ronde, dat zou het allermooiste zijn geweest. Maar voordat we dat doen moeten we ook weer voor de notulen toch even een rondje maken wie er aan tafel zit. En dan begin ik aan mijn linkerkzijde. Gaat uw gang.

De heer Merx: Marc Merx, wethouder.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger, GroenLinks Dordrecht.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks Dordrecht.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK Dordrecht.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter Voor Dordt.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter Voor Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Oostenrijk: Theo Oostenrijk, CDA Dordrecht.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Wouter van der Spoel, uw voorzitter, ook voor het derde deel. We gaan vanavond een concept motie van de SP bespreken, die zij als eerste mogen toelichten. Daarna nog een vraag van GroenLinks en een vraag van de PvdA. We zitten bij de kamer Levendig, Leefbaar en Veilig. En alleen de linkse partijen hebben daar wat over te vertellen vanavond, zie ik. Dus ik daag de andere partijen ook wel uit om daarop te reageren, maar ik geef het woord aan de SP, de heer Hartmeijer. U heeft een concept motie opgesteld. Gaat uw gang.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. U zei het al, linkse partijen is veiligheid een heel belangrijk onderwerp. De handhaving is sinds enkele tijd weer terug in eigen beheer van de gemeente. Dat is erg mooi en er komen ook meer handhavers in dienst, lezen wij in de begroting. Daar zijn we ook erg blij mee. Waarom dan toch een motie? Omdat wij tot nu toe merken via de enquêtes die wij uitzetten dat bewoners in Dordt West, maar ook De Staart, niet het gevoel hebben dat handhaving erg aanwezig is in hun wijk. Ze worden eigenlijk nauwelijks gespot, zelfs niet op de meest drukke momenten, zaterdagmiddag rond de winkelcentra bijvoorbeeld. En dat vinden wij problematisch. Er is in die wijken genoeg aan de hand, dus wat de motie vraagt is om de handhaving straks ook echt zinvol in te gaan zetten. Wat bedoel ik met zinvol? Juist in die wijken waar zaken spelen, waar we de handhaving voor hebben.

Wij vinden dat er ook echt dan doorgepakt moet worden. Zorg voor een goede spreiding en houdt de raad daarvan op de hoogte.

De voorzitter: Ik zie gelijk aan de overkant een vraag voor u. De heer Kuhlmann, gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Een vraag aan de SP. Laat ik beginnen dat we het beeld herkennen. Wij houden dan geen enquêtes, maar wij gaan in allerlei wijken en buurten langs de deuren en inderdaad, er zijn heel wat deuren waar je dan hoort, we zien eigenlijk weinig handhavers. En dan ben ik benieuwd, want zou het ook volgens de SP gewoon niet een goed idee zijn als elke wijk als daar minimaal twee handhavers zijn, 's ochtends, 's middags, 's avonds, dat we het op die manier organiseren?

De voorzitter: Dank u wel. Heldere vraag. De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, wij zijn sowieso voorstander, maar dat werd ook al aangegeven, voor vaste gezichten in de wijk en een goede spreiding, ook over de dag inderdaad. Maar om bijvoorbeeld Crabbefhof als voorbeeld te nemen, wij waren daar drie zaterdagen daar op straat inderdaad met onze enquête en ook wij zien dan geen handhaving. Dus ook op het drukst moment, mensen fietsen over de stoep door het winkelcentrum, mensen zetten zakken vuil gewoon naast de prullenbakken, dat soort zaken. Er is geen handhaving en vandaar dat wij dus komen met het voorstel.

De voorzitter: Helder antwoord. Ik zie een vervolgvraag. Daarna de heer Oostenrijk.

De heer Kuhlmann: Juist met wat u zegt, is het dan niet een goed idee om in elke wijk, inclusief Crabbefhof en andere plekken waar het nodig is, minimaal twee handhavers per wijk, 's ochtends, 's middags, 's avonds?

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, dat lijkt mij een minimale vereiste. Jazeker.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Hartmeijer. Dan zie ik de heer Oostenrijk, daarna de heer Damen en daarna mevrouw Kruger.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, om met de laatste opmerking te beginnen. Ik vind het heel interessant om van de wethouder te vernemen of hij het nuttig vindt dat in de wijk Stadswerven 's morgens, 's middags, 's avonds twee handhavers rondlopen. Ik vermoed een ander soortige antwoord. De motie die is heel begrijpelijk in de overweging, in de constatering, et cetera. En ik ben erg benieuwd naar het antwoord van de wethouder erin. Want op zich is het verzoek dat je de handhaving effectief in moet zetten heel begrijpelijk, dus ik ben erg benieuwd of de wethouder dat niet vindt.

De voorzitter: Had u ook nog een vraag voor de heer Hartmeijer, want daar ging ik eigenlijk van uit? Of was dit uw woordvoering?

De heer Oostenrijk: Langer wil ik het niet maken.

De voorzitter: Ook fijn. Maar ik was er van uitgegaan dat u een vraag had voor de heer Hartmeijer, omdat ik dacht dat het een interruptie was. Dus vandaar, dat ik weet wat verward ben. Maar dat ben ik over het algemeen best wel veel. Dus de heer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, veel belangrijker dan handhavers die ergens rondlopen, en beperkt wat zien, want twee handhavers hebben maar vier ogen bij elkaar, is het melden door bewoners van dingen die niet juist zijn en een snelle opvolging van de meldingen van bewoners. De bewoners moeten zien dat als ze melden, dat er meteen opgetreden wordt, want dat geeft vertrouwen. Dan zie ik het liefst dat die handhavers zeer mobiel zijn, een auto hebben en liever niet lopen. Zichtbare handhavers dragen nergens toe bij, alleen het snel melden door bewoners en het snel opvolgen van meldingen draagt echt bij tot veiligheid.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Dank u wel, voorzitter. Wat de heer Damen zegt, kan ik zeker ook achterstaan. Ik vraag me een beetje af, als we in elke wijk, dan hebben we het over zes handhavers per dag per 24 uur of dat op een bepaalde manier te financieren is? En ik vraag me ook af vraag ik, via de voorzitter aan de heer Hartmeijer, we hebben toch ook nog steeds wijkagenten? In hoeverre is het mogelijk met bijvoorbeeld wat de heer Damen zegt, het snel melden van, het snel acteren, het uitzetten van, wat zou dat voor effect kunnen hebben?

De voorzitter: De heer Hartmeijer, heeft u een antwoord op de vraag over de wijkagent?

De heer Hartmeijer: Ik ben even begin van de vraag kwijt, sorry.

De voorzitter: Kunt u deze nog even herhalen, mevrouw Kruger?

Mevrouw Kruger: Het ging erom dat we ook wijkagenten hebben, naar mijn beleving, voor zover ik weet. In hoeverre kunnen we die ook niet wat nog meer informatie geven, volgens het systeem zoals de heer Damen net aangaf, dat het publiek ook wat alerter moet zijn en moet zeggen als er iets niet pluis is van ik meld het, maar dat er dan ook direct opvolging komt en dat kan of de wijkagent doen of handhavers die misschien niet allemaal ter plekke zijn.

De heer Hartmeijer: Laat ik hem zo beantwoorden. Wij zijn ook wel voorstander voor een wijkagent in elke wijk die ook kenbaar is, die ook gekend wordt door de mensen, zodat mensen ook makkelijker, laagdrempeliger dingen aanreiken als een agent. Dat kan fysiek op straat gewoon, dat kan ook via de mail, dus natuurlijk zien wij dat ook, zeker. Maar waar wij op focussen op deze motie is om te zeggen, ga nou kijken waar in de wijk waar echt problemen spelen om daar eigenlijk meer handhaving in te zetten. Dus niet specifiek op Stadswerven, loopt er ook iets rond, maar daar zijn de problemen op dit moment niet ...

Dat is heel mooi voor die bewoners, maar de problemen zitten echt in Dordt West en op De Staart en wij vinden dat we daar dus meer op in moeten zetten qua handhaving.

De voorzitter: Dank u. Ik zie vervolgvraag, mevrouw Kruger?

Mevrouw Kruger: De heer Hartmeijer noemde net Dordt West en De Staart. Ik neem aan dat u ook wel eens in het centrum loopt, volgens mij kan je daar dan wel zes handhavers zetten, omdat bepaalde plekken, noem maar de McDonald's bijvoorbeeld, daar kunnen ze gewoon permanent op een bankje gaan zitten om te handhaven. Dus ik vind het echt een lastige, want meer handhavers, dan gaat het probleem opgelost worden. Ik vraag me af of dat zo werkt.

De voorzitter: De heer Hartmeijer wil hier nog even op reageren, zie ik.

De heer Hartmeijer: Het college komt zelf natuurlijk met meer handhavers. Dat wordt er aangekondigd. En wat wij dus zeggen is, gaat dat slim inzetten. Dus wij stellen niet voor nog een schepje erbovenop wat al komt. Nee, we gaan gewoon uit van de komst van de extra handhavers.

De voorzitter: Helder uiteenzetting. Dank u. Zijn er nog vragen voor de heer Hartmeijer wat betreft zijn concept motie? Want anders wil ik mevrouw Kruger gelijk het woord geven over de vraag die zij hebben gesteld. Gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Dank u wel, voorzitter. De vraag was, wordt ernaast handhaving voldoende aandacht aan bevorderen van sociale samenhang en sociale controle besteed om deze doelen te realiseren? Er wordt met betrekking tot leefbaar en veiligheid veel accent gelegd op handhaving. Tegelijkertijd blijkt steeds weer dat handhaving lang niet overal en altijd aanwezig kan zijn optreden, ook al zet je er twintig ergens neer, ik bedoel op elke hoek van de straat één neer. Door burgers, in onze ogen van GroenLinks, door burgers te stimuleren en te faciliteren tot wijkactiviteiten, samen schoon bijvoorbeeld en heel houden van de wijk, enzovoort, versterken de sociale samenhang, dragen we bij aan veiligheid en besparen we op gemeentelijke uitgaven. Dat zou onze invulling zijn van hoe krijg je het veiliger, leefbaarder en schoner in wijken en dat was over onze vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een vraag van de heer Kuhlmann voor mevrouw Kruger, gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Ik ben toch geïnteresseerd met de stelling die GroenLinks poneert dat het zou zijn dat als je mensen in een groepje de wijk schoner laat worden, ik ken inderdaad mensen die dat doen, is goed werk, dat daarmee de veiligheid ten goede komt. Is het niet andersom, dat je zoiets alleen kan doen als je een veilige wijk hebt, op momenten dat je moet vrezen voor mensen die met messen over straat gaan, met allerlei andere ellende. Dan gaan mensen natuurlijk niet dit soort dingen doen. Je zet je in voor de wijk op moment dat dat veilig kan. Dus is het één niet een voorwaarde voor het ander?

Waarmee natuurlijk wel, onderstreept het belang van die activiteiten om de wijk schoon te houden, maar ik vraag me af, denkt GroenLinks nu werkelijk dat je die basisvoorwaarde van veiligheid niet nodig hebt?

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, ja, dat denken wij, maar ik wilde toch nog even korte reactie op geven. Want bedoel, zo kennen we de VVD weer, gaan mensen wel schoonmaken als er mogelijk iemand met een mes op straat loopt enzovoort? Kom ik een beetje in wat de heer Oostenrijk daarstraks zei, alsof heel Dordrecht een grote vuilniszak is op straat.

Nee mijnheer Kuhlmann, ja mijnheer Kuhlmann, wij denken dat echt als je zorgt dat het schoon, heel en veilig is, het is niet alleen het oprapen van het vuil op straat, maar je signaleert ook andere dingen waar je weer bijvoorbeeld een wijkagent of met handhaving opmerkzaam kan maken en als iets schoon en veilig is, schoon en heel is, dan is het ook vaker veilig, dan wordt er minder rotzooi uitgehaald. Dat is gewoon, ik bedoel, dat is gewoon een feit.

De voorzitter: Een korte vervolgvraag.

De heer Kuhlmann: Dat veronderstelde feit, daar past natuurlijk een reactie, voorzitter. Ik denk dat iedereen begrijpt dat veiligheid de basisvoorwaarde is. Pas als je je veilig waant, dan kun je actief zijn in de in de buurt.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, geef toch nog even een reactie op.

De voorzitter: Dat mag uiteraard.

Mevrouw Kruger: Natuurlijk kan je veilig wanen als het ook gezellig is. U bent zelf ook gekomen met het leuke groen wat we kunnen hebben, de bloemetjes en zo. Dat moet onderhouden worden. Dat doen dan de bewoners. Dan ziet het er allemaal leuker en veiliger ook uit. En dan gaan mensen ook wat meer zorgen dat het ook schoon en heel blijft en het ook veilig blijft.

De voorzitter: Ik zag dat de heer Damen ook nog wilde reageren, maar dan wil ik u gelijk verzoeken, de heer Damen, om een toelichting te geven op de vraag die de PvdA heeft gesteld daarna.

De heer Damen: Ik ben een van die gekkies die met de vuilniszak en zo'n knijptang door de straat gaat en wat ik merk daarbij is dat als het schoon is, mensen zich makkelijker thuis voelen op straat en dan ook makkelijker bereid zijn als er wat gebeurt dat onveilig overkomt, dat ze dat sneller melden. Dus ze kunnen zich meer identificeren met de buurt waar ze wonen en ze komen ook makkelijker voor die buurt op, op moment dat het daar ook schoon is. Op moment dat een smeerboel is, ben je zo snel mogelijk van je voordeur, ga je op weg naar je bestemming, kijk je niet op of om. Dat is een wisselwerking die heel belangrijk is. Begint dus niet met alleen maar veiligheid, begint ook met eigenaarschap van bewoners met hun wijk. Wat betreft Leerpark, voorzitter.

Wij krijgen veel meldingen van dat mensen zich in met name in de omgeving van de N3 waar het op een aantal plekken vrij donker is, zich niet veilig voelen en daar wel moeten zijn omdat ze er wonen. Wij denken dat het belangrijk is om ook zo'n uithoek, want dat is het daar een beetje, wat meer aandacht te geven wat betreft veiligheid, wat betreft

lichting, misschien ook wel wat betreft een publieke tuin voor meerdere mensen. Ja, nee, maar daar zijn ook mensen en ook wat inzet van bewaking.

De voorzitter: Dank u. Is er iemand die graag zijn of haar woordvoering wil doen op dit moment? Dan zie ik de heer Kuhlmann. Maar voordat we naar de heer Kuhlmann gaan, gaan we naar mevrouw Hartmeijer.

Mevrouw Van Herwijnen: Maar toch bedankt, voorzitter. Over de concept motie van de SP. Daarmee kunnen we instemmen, al zou het inderdaad ons verbazen als dat al niet gebeurt dat we bepaalde wijken wat meer aandacht geven als andere wijken. Maar daar hoor ik de wethouder graag over. Dan over de vraag van GroenLinks, wordt er naast handhaving voldoende aandacht aan bevordering van sociale samenhang? In ieder geval over die sociale samenhang, dan moet ik echt denken aan de voorbeelden die mevrouw Kruger al had gegeven, maar ook bijvoorbeeld de buurthuizen die wij hebben wegbezuinigd, ook die zijn van belang, vind ik.

De sociale controle vind ik weer een ander dingetje, dat vind ik eigenlijk ook weer een meer een persoonlijke verantwoordelijkheid of een buurtapp. Maar dat is aan de bewoners zelf om die controle samen met elkaar te verkrijgen. Dan nog die van de Partij van de Arbeid over het Leerpark. Die zie ik niet zo heel erg. Over welke hoek van het Leerpark wordt bedoeld, want ik zie het Leerpark echt als een hele open gebied, waarbij weinig lage bosschages zijn, best aardige verlichting, er wordt daar gewoond wat ook nog een bepaalde sociale controle geeft. Dus ik zie niet in welke hoek van het Leerpark de onveiligheid wordt gevoeld.

De voorzitter: Wilt u daar op reageren de heer Damen?

De heer Damen: Ja. Het gaat met name om de jongeren huisvesting die daar nog niet zo lang geleden is neergezet. Die hoek en de omgeving van N3.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Dan kijk ik naar de overkant. De heer Kuhlmann wilde zijn woordvoering doen. Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Laat ik in de eerste plaats zeggen dat ik heel blij ben met dat belang wordt onderstreept van veiligheid en voldoende handhaving in de buurt. En ik ben ook heel blij dat de heer Hartmeijer zojuist zei, inderdaad, die met me eens is van dat je in elke wijk, daar moet gewoon voldoende handhavers zijn. Waar ik nog wel moeite mee heb is het dictum van de motie, waar het toch een beetje op neerkomt in zekere vorm van wijken tegen elkaar opzetten. Ik kan vertellen, op moment dat wij langs de deuren gaan, in tegenstelling tot de opmerking die zojuist werd gemaakt, er is geen probleem in Stadspolders, ook in Stadspolders is er helaas overlast en zijn die handhavers ook nodig. Dus het is wat ons betreft niet bij de bij wijk weghalen en bij de andere wijk inzetten.

Maar moet gewoon in elke wijk in Dordrecht is het van belang dat er voldoende handhavers zijn, dus die nuance wil ik wel erbij aangeven. Dan nog iets over het punt...

De voorzitter: Klein momentje, de heer Kuhlmann, ik zie een interruptie van de heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Toch even ter verheldering, want het is toch gewoon een gegeven dat bijvoorbeeld Crabbehof gewoon veel meer sociale problemen kent dan een wijk als Stadspolders.

Er wordt daar harder gereden op straat, er is meer criminaliteit, er is meer afvalproblematiek. Dus je kan toch ook wel op dat soort gronden kun je toch zeggen, de ene wijk heeft meer behoefte aan handhaving dan andere wijken?

De voorzitter: Helder.

De heer Kuhlmann: Dus dat daarover. Dan als het mag, voorzitter, door naar de vraag van GroenLinks. Voor wat betreft, laat ik dat voorop zeggen, ja, het is ontzettend belangrijk dat mensen hun hoop pakken. Daar geloven we als VVD ook sterk in, eigen verantwoordelijkheid, je beste beentje voorzetten voor jou en buurt. Of dat nou gaat om het groen, om daar een rol in te spelen of om met het afval.

Alleen, ik wil toch benadrukken, het is net als wanneer je een feestje organiseert en vraagt om mensen, neem wat mee, want we hebben leuk, we gaan met elkaar wat eten, om daar een succes van te maken, heb je wel met een aantal basisvoorwaarde nodig. Op moment dat iedereen met zijn eigen gebakken cake en andere dingen, quiches en wat dan ook aankomt, en er is geen tafel, er is geen bestek, je hebt verder niks, dan kun je dat niet op een aardige manier doen. En die veiligheid, dat is echt een overheidstaak en dat is wel een basis die we moeten neerleggen en dan kan dat elkaar versterken. Maar het één kan niet zonder het zonder het ander, dat wil ik wel nadrukkelijk over zeggen.

De voorzitter: Een interruptie van de heer ... Mevrouw Kruger. Mijn excuus.

Mevrouw Kruger: Maakt niet uit. Van mens Kruger, zeggen we dan, toch? Voorzitter, ik vind de vergelijking die de heer Kuhlmann maakt met een feestje, ouderwetse Amerikaanse fuif waar je dus allemaal inderdaad wat meebrengt. Ik zie niet waarom dat we een tafel moeten hebben en bestek en banken en zo. Je kan net zo goed lekker op de grond gaan zitten en met je handen een broodje eten. Ik bedoel, en dan heb je een waanzinnig feestje. Dus die basisvoorwaarden zie ik niet zo. Dat u, dat de heer Kuhlmann het roept over veiligheid, dat we het hebben over bijvoorbeeld verlichting 's avonds waar ook de heer Damen opstoelt onder andere op het Leerpark, en zo ken ik nog wel wat plekken in de stad, dat is wel een voorwaarde. Maar dan hebben we het over 's avonds en in het donker. Ik blijf dan ook bij en ik denk dat wij het gewoon niet eens gaan worden voorzitter, over welke volgorde het is of dat er überhaupt er volgorde moet zijn om het veilig en leefbaar te hebben.

De voorzitter: Oké. Ik hoor geen vraag aan de heer Kuhlmann, maar ik zie wel een vraag van de heer Damen aan de heer Kuhlmann?

De heer Damen: Eigenlijk een compliment van de heer Kuhlmann, blijkt toch heel flexibel. Net zei hij, veiligheid is primair, daar begint alles mee. En net hoorde ik hem zeggen, het één kan niet zonder het ander, veiligheid en onderlinge betrokkenheid. Dus dat vind ik heel mooi, dat leerproces dat die hier doormaakt.

De voorzitter: Mooi compliment, de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dan kan ik wel zeggen dat de heer Damen niet goed heeft geluisterd, die sociale samenhang kan niet zonder dat je die veiligheid hebt geregeld. Dat is natuurlijk wat ik daarmee zei. En om dan af te sluiten, datzelfde geldt ook voor de verlichting. Dat is natuurlijk ook een basisvoorwaarden die net even goed als de veiligheid waar de overheid aan zet is. Dat is een heel begrijpelijk punt.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Kuhlmann. Ik zie de heer Schalken, gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Even heel kort op de punten die aan de orde komen.

De concept motie, die lijkt ons inderdaad sympathiek, maar het is precies inderdaad hoe je daar invulling aan gegeven wordt en daarbij kan ik ook wel aansluiten bij anderen die aangeven dat het in sommige wijken, dat je met één handhaver in de wijk voldoende hebt en in andere wijken misschien twee of drie nodig hebt, maar dat je ze ook op andere momenten van de dag beschikbaar moet hebben en niet vooral overdag, maar ook in de avonduren. En dan, wat aangegeven werd vanuit GroenLinks over naast handhaving, voldoende aandacht voor bevordering van de sociale samenhang en blablabla. Daar wil ik van aangeven dat het één inderdaad niet zonder het ander gaat, vanuit onze kant. Dat zeker ook die basisveiligheid ook heel belangrijk is om mensen wat makkelijker uit hun huis te krijgen. Als laatste die veiligheid op het Leerpark. Als dat nog steeds niet goed geregeld is, dan moet het gewoon goed geregeld worden, want het moet daar voor iedereen veilig zijn. Daar wou ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Schalken. Dan kijk ik verder nog even rond en dan gaan wij richting wethouder. Die staat te trappelen, gaat uw gang.

De heer Merx: Dank u wel, voorzitter. Voor wat betreft de handhaving, zoals al gezegd, een mooie motie. Jazeker, complimenten mogen ook gegeven worden, want het is eigenlijk ook wel waar wij voor staan en tegelijkertijd, weet wat u vraagt. We begonnen in 2022 met iets meer dan veertig handhavers, inmiddels loopt het al tegen de zeventig. Ja, u vraagt nogal wat van ons dus en wij doen daar graag aan mee.

De heer Oostenrijk: Maar bedoelt u dan ...

De voorzitter: Via de voorzitter, de heer Oostenrijk. Gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Het aantal zegt mij niet zoveel, het gaat om, laten we zeggen, de complete fte's.

De voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Dat heb ik niet precies, maar dat daar komt het wel op neer denk ik. Ik denk dat dat niet heel veel van elkaar verschilt. En waar betalen we dat van? Deels van het geld wat tijdelijk gedurende deze periode is beschikbaar gesteld. En ook niet onbelangrijk, omdat de mensen weer een eigen dienst hebben, voor het aller, aller, allergrootste deel.

En het scheelt gewoon of je mensen inhuurt of dat je een eigen dienst hebt. En dat is echte slok op de borrel. Die aantallen kunnen in ieder geval tot het geld op is van deze periode, kunnen wij garanderen en dat betekent dat we in de meeste wijken hebben we toch echt wel twee, drie of vier handhavers rondlopen. Maar vergis je ook niet, parkeren. Er zijn tien mensen, dat zijn fiscalisten, zoals dat heet, ik heb dat wel eens uitgelegd, ze zijn geen boa's, dat zijn andere mensen die bestuurlijker kunnen optreden. Brugbediening, tien mensen, 24 uur per dag, zeven dagen in de week moeten de bruggen bediend worden, dus dan heb je echt wel even wat mensen nodig. Maar ook cameratoezicht waar uw raad regelmatig om vraagt. De camera's moeten ook in de gaten gehouden worden, moeten uitgekeken worden en dat zijn ook acht mensen. Dan vraagt uw raad ook regelmatig om meer controle op hondenuitlaatplaatsen, vuurwerkafval, fietsen in de binnenstad, verkeers ... hoe noemen we dat, aso's, verkeerd parkeren, baldadige jeugdoverlast, fietsen die overal verkeerd geplaatst worden, maar ook onlangs in de raad ook nog, en terecht overigens, fietsen en alles wat maar wielen heeft, dat door voetgangersgebieden racet. Ze hebben het druk en dan zijn ze zeventig procent van hun tijd gemiddeld op straat. En ik ben het niet met de heer Damen eens als hij zegt, ze moeten in de auto zitten. En waarom niet? Omdat ik vind dat de politie, of de politie, de handhavers zichtbaar, maar ook aanspreekbaar moeten zijn. En in de auto ben je nou eenmaal niet aanspreekbaar, wel op de fiets. Alhoewel ze tegenwoordig op elektrische fietsen rijden en dat ook best wel vlot gaat, zal ik maar zeggen. Maar dan zijn ze in ieder geval meer aanspreekbaar, ze zien meer en ik krijg er ook hele positieve geluiden op terug. En nog steeds zal het niet overal even veel zijn want ze komen voorbij gefietst en dan zijn ze weer een straat verder. Je moet maar toevallig net op dat moment naar buiten kijken. De evenwichtige verdeling over de wijken, zeker dat proberen we. Maar als ik zeg bijvoorbeeld twee handhavers per wijk, dan zijn het er ook echt twee. En die mensen die werken ongeveer acht uur per dag, aantal dagen in de week, ze zijn vrij, ze hebben wel eens cursus, misschien wel eens ziek en ze hebben vakantie. Dat betekent dus dat ze ook niet elke dag in de wijk aanwezig zijn. Als u dat wil, dan moeten we misschien wel naar 140 of naar nog meer handhavers.

De voorzitter: Ik zie een vraag aan de overkant. De heer Oostenrijk en daarna de heer Hartmeijer.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, de wethouder die introduceert het aantal van twee per wijk, ik kan me vaak herinneren dat die wens vanuit de VVD afkomstig is, net door de heer Kuhlmann verwoord, dat heb ik u niet horen zeggen, dat heb ik ook de initiatiefnemer van de motie niet horen zeggen. De motie gaat natuurlijk puur over een zekere balans in relatie tot overlast en handhaving. Dus de motie spreekt niet over een getal, nee, die spreekt over de balans qua inzet van de handhavers. Kunt u zich daar in vinden?

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Merx.

De heer Merx: Voorzitter, zoals ik zei, ik ging even uitleggen hoe het op dit moment is georganiseerd. Natuurlijk, wij zetten ze in daar waar ze het meeste nodig zijn. Vandaar dat ik zeg tussen de twee en de vijf soms per wijk.

Binnenstad vijf hebben we dat zelfs, een heel druk gebied en andere gebieden vier of drie of twee. Daarnaast zijn ze ook nog flexibel inzetbaar. Dus daar waar ze nodig zijn,

zetten we de meeste in. Bijvoorbeeld afval is een ding wat heel veel capaciteit slokt en was het maar zo dat als het eenmaal opgeruimd is, dat het daarna schoon blijft. Als dat zo was, dan was het probleem allang opgelost in deze stad.

De voorzitter: Ik zag nog een vraag van de heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, de wethouder noemt een groot getal, ik weet niet meer hoeveel. Maar wat bewoners ons vertellen is dat ze dus eigenlijk vrijwel nooit een handhaver tegenkomen, ook al wonen ze daar en zijn ze de boodschappen aan het doen en weet ik veel om wat. Dus waar het ons om gaat is dat er misschien nu al handhaving is, maar dat er gewoon een sterkere verbeterslag moet komen. Dus wij zeggen inderdaad niet, het moet helemaal vollopen met handhavers en we moeten er heel erg veel aannemen, maar het gaat ons inderdaad om, maak nou eens meteen ook een verbeterslag in die verdeling en dat is eigenlijk waar de motie inderdaad op doelt.

De voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Dank u wel, voorzitter. Die slag hebben we gemaakt en dan nog krijgen we geluiden dat mensen de handhavers zien. En dan zegt mevrouw Kruger terecht, maar dan moet je misschien wel twintig op de hoek neerzetten, want dan zie je ze allemaal. Het is niet eenmaal zo, we moeten doen met de middelen en de mensen die we hebben en die proberen we zo goed mogelijk in te zetten. We hebben fictie meldingen waar ze heel druk mee bezig zijn, waar ze ook constant voor in de wijken zijn. Ze krijgen meldingen ook via de politie die zeggen, dit is een meer een melding voor handhaving. Dus dan gaan die handhavers daar op de fiets naartoe. Dit is zoals het nu is. Ik ben het qua strekking met uw motie eens. Denk ook dat we daar op die manier uitvoering aan geven. Het enige vervelende is, en dat is niet om vervelend te doen, want dat is nou eenmaal een feit, we zijn uiteindelijk, heb je ook je beperking weer en je moet roeien met de riemen die je hebt en dat proberen we goed mogelijk te doen. En mijn aanbod zou zijn als u deze motie indient, maar ook als u niet indient en als die aangenomen wordt, maar ook als die niet aangenomen wordt, ik wil graag, maar dat wil ik ook graag eventjes voelen hier, want er wordt best wel vaak gesproken over handhaving in deze commissie en inderdaad, ik zou het graag eens een keer willen aanbieden dat u op een dinsdagmiddag een keer met handhaving met zijn allen op visite gaat en van deze mensen hoort waar ze zo de dag mee bezig zijn en de avond. Ik zie duimpjes, ik zie ja geknik, dan ga ik dat voorstel doen aan ...

De heer Oostenrijk: Dat mag alleen op de dinsdagmiddag?

De heer Merx: Dat mag alleen op dinsdagmiddag, dat hebben we met zijn allen hier afgesproken. Dat dinsdag is Dordtse dinsdag en dan vanaf 16.00 uur organiseren we iets voor.

Maar de heer Oostenrijk, als u dat graag wil, u mag ook gewoon met de handhaving mee op pad en dan weet u me ook te vinden. Dus dat aanbod heb ik aan het begin van periode gedaan, staat ook nog steeds.

De voorzitter: Dan hebben we nog de twee andere vragen over.

De heer Merx: De twee andere vragen. Dan gaan we naar het Leerpark, weet niet of welke volgorde. De sociale samenhang eerst. Eens, we hebben daar in de vorige commissie eigenlijk ook al over gehad, dat mensen die elkaar veel meer ontmoeten, veel meer met elkaar dingen ondernemen. Dat dat echt wel ten goede komt aan sociale charisma, ook aan de veiligheid.

Want als mensen eenmaal met elkaar weer dingen gaan ondernemen, weer buiten elkaar ontmoeten, dan zijn de onguere types, voelen zich wat minder welkom daar en die zullen dan in ieder geval daar weggaan en op zoek gaan naar een plek waar ze op dat moment niet lastiggevalen worden. Daar doen we ook van alles aan in die zin. Het zal nooit genoeg zijn, maar we organiseren in ieder geval elke zes weken, komen de wijkprofessionals bij elkaar die elke dag eigenlijk in die wijken te vinden zijn, dan hebben we het over de wijkmanager, de wijkhandhaver, de wijkagenten ook, de buurtwerker, jongerenwerker en de medewerkers van de woningbouwcorporatie, wisselen met elkaar informatie uit en de signalen die ze vangen en maken afspraken over, hoe gaan we met dit om? We proberen ook echt daarin contact te houden en te krijgen met de bewoners van de wijk. En dat zie je op sommige plekken ook echt wel leuke resultaten. De Krispijn, de wijkraad die echt heel goed bezig is, waar we ook echt proberen vanuit de wijk de mensen zelf weer de regie te geven over de kleine dingen in de wijk om het leven een beetje leuker, mooier en gezelliger te maken met elkaar. En dat draag ik een zeer warm hart toe en ik vind eigenlijk, op het moment dat er ook maar iemand opstaat en zegt, dat wil ik gaan doen, dan juichen we dat van harte toe. Het is altijd kwetsbaar, dingen ontstaan en dat gaat eigenlijk altijd goed en dan hopen we dat het tot heel lang goed gaat. Maar op een gegeven moment als weer een paar van die dragers, zijn vaak enkele personen die zoiets dragen, als die er op een gegeven moment verhuizen of anderszins mee ophouden, dan is het wel weer kwetsbaar. Maar dat is wel iets wat we proberen te motiveren en te stimuleren. Maar daar hebben we daarstraks ook al een en ander over gezegd, ook buurthuizen. Dan als u het goed vindt, voorzitter, naar het puntje het Leerpark. Het Leerpark, de veiligheid. Dat vereist altijd aandacht en sinds september 2023 vorig jaar zien we een toename in de problemen. En we zijn met de partners uit het gebied aan de slag gegaan met de fysiek en de sociale veiligheid van bewoners, leerlingen, studenten en onderwijzend personeel. Dat gaat om problemen zowel binnen, maar ook buiten de schoolmuren. En met onze partners hebben we een heel aantal extra maatregelen genomen. Zo is er een wijkagent voor het Leerpark en de jeugdboa's vanuit het nationaal programma wat we hier doen draaien daar ook mee er is extra inzet georganiseerd vanuit jongerenwerk, extra inzet, heeft daarstraks volgens mij mijn collega Van Benschop het ook al over gehad, van leerplicht een extra inzet vanuit het Jeugd Preventie Team en vanuit Halt. Onder de regie van de wijkmanager is de aanpak overlast openbare ruimte ingezet op het Leerpark. De gemeente zet in school dit schooljaar 24-25 suswachters in.

En suswachters zijn particuliere beveiligers die jongeren vroegtijdig sussen. Het gaat eigenlijk vooral overdag als die jongeren daar zijn en wijzen hen ook op de gedragsregels die daar zijn afgesproken met elkaar. Dat volgen we en daar zitten we nauw met elkaar in overleg om te zien of dat goede resultaten oplevert en dat blijven we continueren. Als het gaat over de verlichting hebben we wel geconstateerd dat er twee lampen zijn, maar dat is volgens mij niet de plek die de heer Damen bedoelt, dat was bij Da Vinci College, zijn twee lichtmasten kapot en dat is ook een donkere plek. Dat ligt aan het netwerk of

zo en daar moet de netvoorzieningen mee aan de slag en dat zou binnen een aantal dagen georganiseerd zijn. Voor de rest is het park toevallig onlangs weer aan een schouw onderworpen. Ook de plek rond twee F-en waar u het over had en dat voldoet aan de richtlijnen ...

Aangepast worden. Ja, ik was er al, ja, oké, maar dat is dus, maar we houden het in de gaten, ik zal het ook even aan de wijkmanager meegeven, let daar eens op of daar nog wat extra's nodig is en dan als het nodig is, dan zullen we daar kijken wat we daar kunnen doen.

De voorzitter: Ik zie een vraag van mevrouw Kruger. Gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Dank u wel, voorzitter. Een kleine vraag. Ik ben heel blij te horen wie er allemaal samenkomen en wie er samen zijn en voor de veiligheid op Leerpark zorgen. Is er ook een fysieke plek op het Leerpark als een soort van ... Vroeger hadden we een politiebureautje overal zitten, maar een soort ruimte waar dus ook bijvoorbeeld jongeren of inwoners, beter daar kan ik naartoe en daar zit altijd wel iemand die me kan verwijzen naar een bepaalde discipline.

De voorzitter: De heer Merx, gaat uw gang.

De heer Merx: In ieder geval overdag lopen daar dus veel mensen van de gemeente, boa's, maar ook suswachters en zo, dus die mensen kunnen altijd aangesproken worden van let daar eens op of let daar eens op. Of daar echt een fysieke plek is, waar een loketje is waar iemand de hele dag zit te wachten tot mensen zich kunnen melden, weet ik niet. Dat denk ik niet. Maar het ze kunnen op alle mogelijke manieren, ook via fictie, gewoon contact opnemen met de gemeente en daar wordt zeker in dit gebied ook aandacht aan besteed.

De voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat uw woordvoering er even op zit, want u heeft op alles gereageerd. Dan kijk ik nog even om me heen. Ik zie de heer Oostenrijk, die heeft een vraag voor u, gaat uw gang?

De heer Oostenrijk: Ik heb een vraag aan de heer Hartmeijer. Horende wat de wethouder over uw motie heeft gemeld, ik ben er altijd een tegenstander van om twee keer dezelfde discussie te houden, dus mijn vraag is eigenlijk, hoe ervaart u de beantwoording van de wethouder, in die zin, ik versta dat hij hem omarmt? En dan komt de vervolgvraag, wat zou dan de noodzaak zijn dat we de discussie inderdaad nog een keer overdoen?

De voorzitter: De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Als ik de wethouder goed heb verstaan, is het inderdaad een beetje in de lijn van ondersteuning beleid. Maar ik vind het wel belangrijk dat we als raad daar ook wel een uitspraak over doen. En er staat ook natuurlijk in dat er in Q2 enigszins gerapporteerd moet gaan worden wat er van die nieuwe handhavers die aangenomen gaan worden, of die al aangenomen zijn dan, hoe dat ingevuld gaat worden of al is ingevuld op dat moment. Dus ik vind dat wel waardevol om dan toch de motie in stand te houden.

De voorzitter: Dank voor uw antwoord. Dan kijk ik verder om mij heen en vraag ik de commissieleden of er nog behoefte is aan een reactie, een woordvoering of zeggen jullie, we kijken uit naar 5 november en het is genoeg geweest voor vanavond? Dat laatste vind ik wel heel jammer, ik had nog wel even door willen gaan. Dan wens ik u bij deze hele fijne avond en geniet van uw slaap vannacht.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden